

SLOVENSKI NAROD.

Izhaja vsak dan popoldne, izvenredne nedelje in praznike.
 Vseerati: do 30 petih vrst 4 D, do 100 vrst 2 D 50 p, večji inserati
 petih vrst 4 D; notice, poslane, izjave, reklame, preklic beseda 1 D;
 Popust po dogovoru. — Inseratni davek posebej.
 Vprašanjem glede inseratov naj se priloži znamka za odgovor.

Upravništvo „Slov. Naroda“ in „Narodna tiskarna“ Knafljeva
 ulica št. 5, pritrilčno. — Telefon št. 304.

Uredništvo „Slov. Naroda“ Knafljeva ulica št. 5, I. nadstropje
 Telefon št. 34.
 Dopolne sprejema le podpisane in zadostno frankovane.
 Rokopisov se ne vrača.

Posamezne številke:
 v Jugoslaviji od 4—6 str. po D. 1'50, 8 in več
 2 D. V inozemstvu 4—6 str. 2 D., 8 in več po 3 D.
 Poština plačana v gotovini.

„Slovenski Narod“ velja:		V Jugoslaviji		V inozemstvu	
		v Ljubljani	po pošti		
12 mesecev	•••••	Din 240—	Din 240—	Din 360—	
6	•••••	120—	120—	180—	
3	•••••	60—	60—	90—	
1	•••••	20—	20—	30—	

Pri morebitnem povzemanju se ima daljša naročnina doplačati.
 Novi naročniki naj pošljejo v prvi naročnino vedno po nakaznici,
 Na samo pisarna naročila brez poslatve denarja se ne moremo ozirati.

Klerikalni Vidovdan.

Tudi hudo »nacionalni« slovenski klerikalci so na primeren način proslavili Vidovdan. Če bi personificirali jugoslovensko misel, bi jo videli, kako je zaradela od sramu pri pogledu na te perfidne izdajalce, ki gredo v svoji brezvestnosti in oholosti tako daleč, da si drznejo odkrito blati in skruniti to, kar je Jugoslovenom najsvežeje. Ne čudimo se blodnim dušam, ki itak nikoli niso poznale nacionalnega čuta, ker rimovcem sploh odrekamo vsak nacionalizem strmino pa, kako more svobodna jugoslovenska zemlja nositi take ljudi. Glasilo teh prodanih duš »Slovenec« je proslavilo Vidovdan z uvodnikom, v katerem prinaša dolgo-vezno poročilo o povsem umestnih in potrebnih ukrepih naše državne oblasti, ki je končno uvidela, da je skrajni čas storiti konec brezvestnemu hujskanju tega lista proti državi. Znamo klerikalni prvak dr. Brejc, ki je menda že pozabil, da ima na svoji vesti delavsko kri, se jezi v tem uvodniku na državno oblast, ker je baje zakrivila z zaplombami »Slovenca« nasilje nad klerikalizmom. Če bi bil ta dični organizator Zaloske ceste še na krmlu in če bi bil zaplerjen pod njegovo krivo palico kak napredni list, bi seveda govoril čisto drugače.

Po imenitnem uvodniku, ki priča, koliko je klerikalcem do narodnih praznikov, si je dovolil »Slovenec« ponesrečeno imitacijo na naš račun. Tu bi opozorili klerikalne farizeje na nekaj, kar so v svoji brezmejni zagrozenosti očitno prezrili. Krščanstvo je gotovo velika ideja, za katero so šli v smrt mnogi pristaši na čelu z njenim voditeljem Kristusom. In če bi zbrali danes vso klerikalno gospodo, ki vlačijo krščanske ideje v politiko ter jo postavili pred krvnika, če bi jo vprašali, kaj hoče — sekiro in smrt, ali pa življenje pod pogojem, da z besedami zataji to, kar si sicer oznanja in zagovarja, smo trdno prepričani, da bi v tistem hipu zatajila krščanstvo, ker ji itak služi samo kot pripomoček za doseg egoističnih ciljev. Prvih kristjanov, ki so šli za idejo v zverinjak, že davno ni več. Prepričani smo, da ni med klerikalci niti enega, ki bi umrl za katolicizem, dasi ga teoretično zagovarja in brani z vsemi štirimi. Kar človek izjavi pod krvnikovo sekiro, ki bi mu sicer odsekala glavo, ni njegovo notranje prepričanje.

Smešno in naravnost absurdno bi bilo žrtvovati se tudi za največjo idejo, če vem, da s tem ideji kot taki prav nič ne koristim. Ne samo vsi Slovenci, nego tudi vsi ostali slovanski narodi bivše avstro-ogrske monarhije bi se bili lahko po sarajevskem atentatu uprli, pa bi ne pomagali ideji svojega osvobođenja niti za las do zmage, ker je bila z ene

strani Avstrija tako močna, da bi z lahko in brezobzirno zatlrala vsak tak upor, z druge strani pa je splošna mednarodna situacija izključevala vsako možnost ali celo uspeh večjega revolucionarnega pokreta v centralnih državah. Kaj bi se zgodilo z listom ali stran-ko, ki bi bila pred 10 leti odkrito izjavila, da odobrava in pozdravlja sarajevski atentat? Vse njene pristase bi čakala neizogibna smrt na avstrijskih vešalih. Tega ne more zanikati niti naš dični »Slovenec«. Ali pa bi s tem kaj koristili jugoslovenski misli, čije zmaga je bila odvisna v prvi vrsti od mogočnih zunanjih faktorjev? Presneto malo ali pa nič.

Z isto pravico in po istem vzorcu, kakor piše »Slovenec« o jugoslovenskem nacionalizmu, ki ga odreka slovenski demokraciji, lahko govorimo v tem slučaju tudi o češkem, poljskem, romunskem, madžarskem, ukrajinskem in italijanskem nacionalizmu v bivši Avstriji. Kolikor se spominjamo, ni noben podjarmljeni avstrijski narod odkrito pozdravljal sarajevskega atentata, ker tega enostavno ni smel storiti. In kdo bi mogel očitati Čehom ali Poljakom, da niso dobri nacionalisti? Menda samo klerikalizem, ki je šele po vojni vzel v zakup nacionalni čut, ker mu služi kot firma, pod katero širi med našim ljudstvom mržnjo do države in edinstva. Naj nam »Slovenec« pove, zakaj je katoliška duhovščina po izbruhu svetovne vojne s prižnic poveličevala Turke kot zveste zaveznike centralnih držav, dočim jih je sicer vedno napadala kot največje sovražnike krščanstva? »Slovenec« je nedavno sam priznal, da je bila ta dvoilčnost posledica pritiska oborožene sile in da je moral katoliška cerkev braniti svoje najbolj zagrizene sovražnike, ker jo je silila k temu avstrijska tiranija. Ne razumemo torej začudenja, ki ga fingirajo klerikalci nad izsiljeno pisavo proti sarajevskemu atentatu, ki nima nič opraviti z notranjim prepričanjem takratne slovenske napredne javnosti.

Koliko je bilo slučajev, ko smo morali Slovenci stisnjenih pesti in krvavečih src molčati in trpeti nasilnega tui-ća, ker smo bili enostavno preslabi, da se znebimo njegovega jarma z lastnimi močmi. In kar »Slovenec« v enem slučaju priznava z pravilno, kar mu vedno služi kot opravičilo, to mu je v drugem slučaju pripomoček za izbruh žolča na napredno javnost.

Ali naj še pribijemo splošno znano dejstvo, da so najboljši sinovi našega naroda prisegali zvestobo avstrijskemu cesarju, pa so navzlec temu pozneje kot dobrovoljci na zavezniških bojiščih pre-leviali kri za naše osvobođenje? Kaj bi bili dosegli, če bi bili pred naborno ko-

misijo izjavili, da so jugoslovenskega mišljenja in da nočejo služiti v avstrijski vojski? Postreljali bi jih bili in to bi bilo vse. Tako pa so pozneje, ko je bila dana možnost, mnogo pripomogli, da je podlegel nasilni tujec, ki jih je z bajoneti gnal v avstrijsko vojaško suk-njo. Ali pa je mogoče tem ljudem očitati, da niso dobri Jugoslovenci, dasi so se nekoč uklonili sili in prisegali zvestobo Avstriji?

Tako je s tem poglavjem, klerikal-na gospoda, in prav nič nas ne zadene vaše očitane, da smo pisali po sarajevskem atentatu tako, kakor je nam diktirala avstrijska soldateska. Očivid-ne gre tu za vprašanje, kdo je sploh kaj doprinesel za zmago jugoslovenske mi-sli in kdo ni njen zagrizeni sovražnik še danes, ko je deloma že zmagala. O tem razmišljajte, hinavci okoli »Sloven-ca«! Poznamo slovenske liste, ki so pi-sali takrat tako, kakor so mislili gotovi krogi, ki mislijo enako še danes. O teh bi spregovorili, tem bi posvetili v farizejske duše, gospodje klerikalci, pa bi našli v njih marsikaj zanimivega in poučnega. List pa, ki je kakor »Slov. Narod« vedno visoko držal prapor ju-goslovenske in občešlovanske misli, ki je samo v senci bajonetov moral pisati tako, kakor so pisali takrat vsi listi podjarmljenih narodov Avstrije in ki mu nihče ne more očitati, da se je kdaj pro-stovoljno pregrešil nad jugoslovensko nacionalno stvarjo, gre lahko mirno preko klerikalnih pomil, ker so pritekli iz golide, ki je še danes polna gonje pro-ti državi in edinstvu in ker jih izliva-jo ljudje, ki jim je mržnja do Jugoslavije alfa in omega vsega nehanja.

Svojo proslavo Vidovega dne je zaključil klerikalizem s tem, da poroča v svojem glasilu o sijajni manifestaciji Orjuna po ljubljanskih ulicah tako-le-Orjunaši so snoči proslavili Vidovdan z rjojenjem po ljubljanskih ulicah. Ri-ni so neprestano: S'rov, s'rov, s'rov! Prav nič se ne čudimo tej drugače brezprimerni posurovelosti klerikalne gospode, ker vemo, da ji gre za glavo. Vsak orjunaški prapor je nov žebelj v krsto, kamor jugoslovenski nacionali-zem prav kmalu položi politično podruž-nico rimovcev, ki se zamaš skrivajo pod figovim peresom lokalnega patri-otizma.

VELIKA ŽELEZNIŠKA NESREČA PRI SOLUNU.

— Solun, 30. junija. (Izv.) V bližini Soluna je trčil iz postaje Vrane prihajajoči tovorni vlak v nasproti vozeči osební vlak. 10 oseb je bilo težko ranjenih, 2 potnika mrtva in 1 bolgarski begunec. 10 vozov je bilo popolnoma poškodovanih.

Odločilni politični dogodki.

Odhod ministrskega predsednika na Bled. — Konsterniranost v opozicijskih krogih. — Slab uspeh Davidovičeve agitacije in shoda v Šabcu.

— Beograd, 30. junija. (Izv.) Vsa politična javnost, zlasti opozicijski krogi so sodili, da še dolgo ne pride do tega, da bi ministrski predsednik Nikola Pašić odšel v avdienco k Nj. Vel. kralju Aleksandru. Zato pa je danes jutraj kot bomba vplivala vest o odhodu Pašićevem na Bled.

Ministrski predsednik Nikola Pašić se je večeraj dopoldne posvetoval z najmerodajnejšimi in najboljšimi so-trudniki v vladi. Posvetovanja so bila zelo dolgotrajna. Ministrski predsednik je razgovarjal z ministri Krsto Mile-tićem, Vukičevićem, dr. Srs-kićem in dr. Ninčevićem. Snoči ob 20.5 je nato ministrski predsednik Ni-kola Pašić z ljubljanskim brzovlakom odpotoval na Bled. O njegovem odhodu absolutno ni znal nikdo. V radikalnih krogih pripisujejo temu potovanju in avdienci pri kralju najdalekosežnejši pomen za razvoj politične situacije. Ka-kor smo že večkrat naglašali, ministr-ski predsednik kralju raztolmači poli-tični položaj v notranjosti in zunanosti ter jasno in odkrito izjavi, da je neob-hodno potreben razpis novih volitev, da se narod sam odloči ali za politiko nacionalnega bloka ali ono separati-stov in drugih destruktivnih elemen-tov. Kakor zatrdjujejo, ostane ministrski predsednik na Bledu dva dni.

V Beogradu se je snoči razširila tu-di vest, da pride Nj. Vel. kralj Aleksan-der z Bleda za nekaj dni v Beograd, da se posvetuje z merodajnimi politiki. To še ni gotovo. Nekateri trdijo, da kralj res pride v Beograd in potem odpotuje v Topolo, kjer si ogleda napredovanje v gradnji nove cerkve.

Radi odhoda ministrskega predse-dnika na Bled je nastala v opozicijskal-nem taboru splošna zmešnjava in des-orientiranost. Rezultat Davidovičevega agitacijskega potovanja po hrvat-skem Primorju in Dalmaciji oz. Bosni je bil negativen. Davidović tudi v Šab-cu ni doživel kdove kakšne sijajne sa-tisfakcije, kar jasno dokazuje pisava Davidoviću naklonjenega opozicijskal-nega tiska, ki kratko veli, da so na sho-du poleg Ljube Davidoviča govorili še poslanci Radosavljević, Voja Veliković, dr. Sečverov, Djoka Popović in Rista Jojić. Na shodu sprejeta resolucija kratko odobrava do-seđanjio politiko Davidovičeve stranke. Po nekaterih informacijah je Davidović v Šabcu doživel moralni in fizični fi-jasko.

Po vsej državi so bili mnogoštevil-ni politični shodi, ki so jih priredili tako

samostojni demokratije, radikali in opo-zicijskalni blok. Zemljoradniki so imeli shod v Rahovici. Ker so ga pravočasno naznanili politični oblasti, so bile stor-jene vse varnostne odredbe, da se je shod popolnoma mirno vršil. Shod sa-mostojnih demokratov v Nišu je po da-našnjih dopoldanskih poročilih popol-noma dobro uspel.

Veliko je zanimanje za sestanek šef-ov opozicijskega bloka, ki je dolo-čen za sredo, 2. julija. Opozicijskalni blok bo razmotrival zadnje eksperi-mente, kako naj zavleče odgovitve raz-pisa skupščinskih volitev, ker so skora vsi opozicijskalci zelo pesimističnega naziranja o svojih uspehih pri volitvah

Davidovičev fiasko v Šabcu.

— Beograd, 30. junija. (Izv.) Prve vesti, ki so prišlele danes jutraj o Da-vidovičevem shodu v Šabcu, so zelo la-konične in govore o neuspehu Ljube Davidoviča. »Pravda«, glavni orga-n Ljube Davidoviča, danes navaja same vrste govornikov, dalje spominja na kratko resolucijo, ki je izrekla zaupa-nje Davidoviću, ne navaja pa ne, v kol-ikem številu je bil shod obiskan. Zna-čilno je, da o tem shodu ničesar ne po-ročata današnja velika dopoldnevnik-a niti »Politika« niti »Vreme«, ki drugače objektivno beležita vsak najmanjši al-važen političen dogodek.

Borzna poročila.

ZAGREBSKA BORZA.

Dne 30. junija. — Sprejeto ob 13.
 Devize: Curih 15.424—15.524, Prag 255.50—258.50, Pariz 457.50—462.50, New-york 86.36—87.36, London 375.20—378.20 Milan 373.60—376.60, Dunaj 0.12—0.1238.
 Valute: dolar 85.375—86.375.

Efekt: 7% inv. pos. 1921 65.50—66 2½% drž. renta za ratnu štetu 124—125 Centralna banka 33—35, Hrv. esk. banka 124.50—125.50, Kreditna banka Zgb 123—127.50, Hip. banka 61.50—62.50, Jugobank 116—117, Praštediona 915—920, Slavenska banka 110—113, Eksploatacija 120—121, Še-čerana Osiček 1060—1065, Isis d.d. 60—65 Nihag 92.5, Gutman 835—840, Slaveks 210 Slavonija 93—98, Trboveljska 550—560 Union, paromlin 650—670, Vevče 150, Str-tov. 150.

INOZEMSKA BORZE.

— Curih, 30. junija. Današnja borza Beograd 6.40, Praga 16.65, Dunaj 0.0794 Newyork 5.6275, London 24.35, Pariz 29.80 Milan 24.30, Berlin 1.34.
 Tržaške predborze danes nismo prejeli

DR. IVAN ROBIDA:

16 Ljudje: Hej straža! Straža!

Rože ob potu.

3. plemič: (izzivajoče) Mar ni vam ljubica dovolj, da razložim vam in pove —

I. » Kako se grof je izpljuval —

V. meščan: Ušivci! Jezik za zobe!
 (Vse potegne meče in navalja na plemiče.)

II. meščan: Kdo bil je to?

I. » Pobé predržno!

III. » Počakaj, koj vstrojim mu krzno.

VIII. » Prokleta plemiška družal.

Krvnik: (ki je zasledoval ves čas pazno dogodke ironično)
 Jaz sem samó, samó — krvnik.

I. VII. X. meščan: Iz mesta ven!

XIII. II. XII. meščan: Proč z naših tal!

(Straža poseže mes, loči bojevnike in porine plemiče na desno v smeri proti St. Jakobski cerkvi.)

5. prizor.

(Sodnik in par dvanaestnikov se prikaže na balkonu.)

Sodnik: Mir ljudje!
 Ne dajte se zavesti od krvi, da bi nad glavo zmagovala. Strastem kaj malokdaj gre hvala, Navadno pa jim kes sledi.

Volbenk Orehovc: Gospod sodnik, imate prav! Vendar povsod so dane meje Dobrota je — velé — sirota, in vzrok svoj vsak ima pojav! A da bi k škodi še sramota nad nas prišla, — in da se smeje zlohotno ta, ki mi v obraz je — pljunil, ... ne prenesem — jaz.

Meščani: Tako je! Da! Mi tudi ne!

II. meščan: Po mestu krog popivajo —

III. » Nas noč in dan izzivajo —

VI. » Žene nam zalezujejo, kot jagnje volk —

IV. » Potem pa se zveri še posmehujejo!

Vrban Boš: Gospod sodnik, in zdaj svoj glas naj dvignem tudi jaz do vas, prijatelj ranjkega Tomaža. Kdo kriv je vprašam, da med nami do kamena sramote straža gaz dela danes? da stoji najboljših naših vseh pred vami hčera najbednejša zdaj hči? da nanjo čaka tam krvnik — Kdo kriv je, o gospod sodnik? Prijatelju se oddolžujem in zapeljivca obtožujem pred svetom vsem, meščani vi!

Ljudstvo: O tak gospod ni kriv nikdar! Da, ta je kriv! Takó je stvar. Kar njega naj obésijo! Naplétejo ga na koló!

Sodnik: Zaman besede plameneče, moj tesno omejen je krog. A ki nikdo ji ne uteče, je sodbja, ko bo sodil Bog.

Vrban: Da, sodil bo! In ko obeh bo tehtal krivnjo, njen zločin — nov: mene, tekel, ufazin — spoznan bo lažjim, nego greh njegov, ki sodbje zanjga ni. Zato pa tudi dobro vem, da govorim iz srca vsem, če prosim zanjo — milosti.

France: Ne, ne! Nič milosti gospod! za to siroto vseh sirot, samo pravice malo, in malo le usmiljenja, da led bi raztajalo, krog vašega srca. Če res pravica slepa še tudi gluha bi bila, in bi beseda lepa odmeva v duši ne našla, — oči odprite vsaj, gospodje dragi in gospé, pogledite in povejte, ste videli od njenih kdaj bolj žalostne oči?

IV. meščan: Dovolj tega! — Dečak miruj!

I. » Nikar nad njim se ne luduj!

III. » Ti si zaljubljen fant!

Sijajna manifestacija samostojne demokratske stranke v Nišu

— Niš, 30. junija. (Izv.) Včerajšnji zbor samostojne demokratske stranke v Nišu je bila v pravem smislu besede izjemno manifestacija ne samo za stranko, ki je ohranila neokrnjen in bistven del demokratskega programa, temveč tudi za idejo državnega in narodnega jedinstva. Za šabcem in Beogradom prihaja Niš, ki javno odobrava politiko samostojnih demokratov in obsoja nesrečno, naravnost katastrofalno politiko Ljube Davidovića, Niš, ki je bil za časa svetovne vojne nekaj časa prestolnica male kraljevine Srbije, je z velikim entuzijazmom sprejel in pozdravil zastopnike samostojne demokratske stranke, hrvatskega zastopnika dr. Edo Lukinića, predsednika parlamentarnega kluba samostojnih demokratov, dr. Grisogona, pravosodnega ministra, Stanoja Stanojevića, univ. prof., dr. Beliča in še druge voditelje samostojne demokratske stranke.

Kljub temu, da je bil shod napovedan še le za 10. ur dopoldne, se je zbralo v veliki dvorani hotela »Evropa« že ob 8. zjutraj velikansko število demokratičnih volilcev iz Niša in bliž-

nje okolice. Dvorana tega največjega niškega hotela je bila kmalu prepolna za vedno bolj naraščajoči val novih udeležencev zboru, napolnili so tudi druge male dvorane in zborovalci so bili končno prisiljeni stati po hodnikih. Zbor je otvoril v navzočnosti 4000 zborovalcev predsednik niške samostojne demokratske organizacije Vladimir Predić, ki je takoj podal besedo dr. Edo Lukiniću.

Predsednik samostojne - demokratskega parlamentarnega kluba dr. Edo Lukinić kot Hrvat viharno pozdravljen od zborovalcev, je v preglednih in drastičnih besedah očrtal sedanjí politični položaj. Med splošnim odobravanjem zborovalcev je dr. Lukinić med drugim izjavil:

»Politična situacija v naši državi je sedaj taka, da je po mojem globokem prepričanju edini izhod iz tega težkega stanja apel na narod, to je, razpis novih volitev.«

Govoril je dalje o strankinem programu, o avtonomističnem in separatističnem gibanju in o ciljih Radičeve stranke. Govorilo je še več drugih govornikov.

vlada odstavila pisarja Gjorkovića. »Slovenec« seve tega ne bo poročal in tudi ne bo voljan se poboljšati in ločiti v bodoče pojave, namišljene vzroke in točne preiskave.

— Trgovinska pogodba z Italijo je v glavnih točkah že gotova. Kakor poročajo, so nastale in obstale težave le radi uvoza italijanskega vina, cvetic in rož. To dejstvo je zanimivo. Nihče pa nam ne more zameriti, ako povsem prostodušno in odkritosrčno izjavimo še enkrat, kar smo že opetovano izjavili, da nimamo mi v cvetovi in krepko se razvijajoči se Jugoslaviji prav nikake, niti življenjske niti luksuzne potrebe glede italijanske »florikulture«, niti glede vina, ki ga imamo sami dovolj za se in za izvoz. Bilo bi — recimo z vso obzirnostjo — negospodarsko in neločljivo, da bi sedaj začeli uvažati pri nas italijansko kapljo, ko se ima in ko se bode naše vino v določeni množini izvozilo v Čehoslovaško itd. Po našem mnenju pač ni treba v tem oziru nositi — »vodo v Savo«.

— Avdijenca. Kakor nam poročajo z Bleda, je kralj na Vidov dan sprejel v daljši avdijenca bivšega hrvatskega bana dr. Tomislava Tomljenovića. Avdijenca je trajala od 16.20 do 18.15.

— Radičevci se ne branijo beogradskega dinarja. V narodni skupščini je včeraj vzbudil posebno pozornost poslanec Radičeve stranke Pavle Radić, ki je prišel v Beograd, da se informira o političnem položaju. Tako je sam zatrjeval. V resnici pa je ta poslanec prišel v Beograd iz povsem materialističnih razlogov. Za vse Radičeve poslanke je dvignil poslanske dnevnice za mesec junij. Iz skupščinske blagajne je prejel za sebe in 12 tovarišev 117.000 dinarjev. Vsak poslanec dobi na mesec 9000 oziroma 9300 Din.

— Nemški konzul v Bratislavi ni hotel dati vizuma komunističnemu članu v občinskem zastopu. Pet članov bratislavskega občinskega zastopa med njimi tudi komunist Singer je imelo odpeljati se na Nemško, da bi tamkaj proučili danski sistem blokovičnih stavb, ki se je baje v Nemčiji obnesel. Nemški konzul v Bratislavi pa je odbil prošnjo za Singerjev vizum, ker Nemčija načeloma ne sprejema takih gostov.

Julijska Krajina.

— Odposlanci političnega društva »Edinosti« so se zglasili v soboto pri novem tržaškem prefektu. Bili so: dr. Wilfan, dr. Slavik in dr. Čok. Poslanec Wilfan je obrazložil cilje slovan. pol. organizacije, zagovarjajoč sodelovanje za obči blagor. Prefekt ni podal nikake izjave, povdarjal pa je pretežnost pomena splošnosti na pram lokalnim interesom.

— Občni zbor »Šolskega društva« se bo vršil dne 6. jul ob 10. dop. v dvorani konsumnega društva pri Sv. Jakobu v Trstu.

— V Komnu je bil ples. Neki mladenič iz Škrbine je vprašal med gledalci stoječo njemu znano učiteljico v šali, ali gre z njim plesat. Ona se je temu vabilu prijazno nasmejala. Učitelj italijanske Steinmayr pa se je raztogotil in ukazal omenjenega mladeniča aretirati, češ da je razžalil učiteljico, čeprav je ona posegla vmes in rekla, da ni bilo nikakega razžaljenja. Mladenica so gnali orožniki v svojo kasarno in ga tam divje pretepli, da ima na trebuhu veliko oteklino. Nesrečnika so odpeljali v goriško bolnico. Tako kulturo širijo Italijani med Slovenci!

— Koncert Pevskega in glasbenega društva v Gorici je znova dokazal, kako to društvo napreduje tudi v sedanjih težkih časih. Samo obisk bi bil lahko že boljši! Izmed pevcev se je prikupil občinstvu posebno tenorist Bratuž. Komelova skladba »Psalom na višini« je bila dobro izvedena in je splošno uga-jala.

— Cerkev v fašistovski službi. Kako izganjajo slovenski jezik iz cerkve na Tržaškem in v Istri, je dobro znano. Italijanski in italijanski duhovniki so popolnoma v fašistovski službi. Sedaj so pričeli tudi med tirolskimi Nemci, ki pripadajo Italiji, uvajati v cerkve italijansko in izganjati nemščino. V neki župniji med samimi Nemci je nameščen italijanski duhovnik, ki je v cerkvi, ko so verniki molili nemško, zakričal nad njimi, da ali naj molijo italijansko ali pa naj se odstranijo iz cerkve! Nemški verniki so odločno protestirali in moral je intervenirati orožnik. Potem so sklenili, da se bodo italijanske cerkve mogibali. Čisto prav!

Inserirajte v »Slov. Narodu«!

Občinske volitve v ljubljanski oblasti.

Klerikalci povsod nazadujejo. — Klerikalci se skrivajo pod republikanstvom. — Besneča pridiga Gnidovca v Žužemberku.

Včeraj v nedeljo 29. t. m. so bile v 99 občinah ljubljanske oblasti občinske volitve. Povsod je opaziti znatno napredovanje naprednih glasov kljub velikanskemu terorju, ki so ga klerikalci na vse mogoče načine izvajali nad volilci, da jih ohranijo svoji stranki. Najbolj značilna v tem oziru je bila pridiga žužemberškega župnika, znanega Gnidovca, ki je grozil z ognjem in mečem, s peklom in pogubljenjem vsem onim, ki bodo volili proti klerikalni stranki, češ da je vera v nevarnosti. Zanimiv pojav moramo tudi konstatirati, da je klerikalna stranka nastopila pod masko »Slovenske republikanske stranke« v raznih občinah, zlasti v črnomeljsem okraju, a kljub temu strahovito pogorela. V naslednjem priobčujemo nekatere zanimive izide:

KAMNJSKI OKRAJ.
Zlato polje SLS 45 (4), gospodarska stranka 35 (3).

Trzin: Združene gospodarske stranke 84 (7), SLS 18 (1), SKS 15 (1).
Prevoje SLS I. 69, SLS II. 14, SLS III. 18.

Volčji potok: SLS 17 (3), gospodarska lista 19 (4).
Šmarca: demokratska obrtna lista 20, demokratska gospodarska 29, demokratska delavska lista 33, skupaj (7), SLS 27 (2).
Moste SLS 46, gospodarska delavska lista 54.

Homec: SLS 64 (5), gospodarska lista 28 (2).
Vir: mala skupna kmetov 47, domača gospodar, stranka 42, neopredeljeni 33.

ČRNOELJSKI OKRAJ.
Tatjci vrh SLS 74 (7), stranka kmečke svezve 18 (2).

Tanča gora, napredna kmetijska stranka 31 (5), neodvisna kmečka svezve 29 (4).
Lokvice, Petrova vas, Tribučje samo lista SLS.

Gorenje polje, Orehova, Smuka kompromisne liste z napredno večino.
1.) Adlešiči volji 9 odbornikov. SLS 33 (2), gospodarska 62 (5), radikalni 27 (2).
2.) Butoraj volji 7 odbornikov. SLS 16 (2), SKS 10 (3). Kranjska kmečka stranka (SLS) 17 (3).

3.) Sinji vrh volji 9 odbornikov. Na predna gospodarska 58 (6), Slovenska republikanska kmečka stranka (SLS) 52 (4).
4.) Radovice volji 7 odbornikov. SKS 40 (4), SLS 24 (3).

NOVOMEŠKI OKRAJ.
1.) Predna volji 25 odbornikov. SLS 133 (9), Napredna gospodarska 208 (16).
2.) Velika Loka volji 25 odbornikov. SLS 93 (7), SKS 128 (18).

3.) Mirna volji 25 odbornikov. SLS 150 (13), JDS 68 (6), SKS 65 (6).
4.) Trebnje volji 25 odbornikov. SLS 271 (20), JDS 71 (5).

5.) Žužemberk volji 25 odbornikov. SLS 20 odbornikov, Napredna gospodarska 5 odbornikov.

Dekan Gnidovec je politiziral v nedeljo zjutraj pri pridigi in iz prižnice razglašal, da je SLS lista na obeh voličih prva. Vsi volilci, ki bi se zdržali volitev, bodo pomagali nasprotnikom in s tem storili greh. Vohovčev sin je baje nekoga po noči še z nožem oklal.

Bela cerkev (volji 17 odbornikov).
Napredna gosp. (JDS) 76 glasov (11 odbornikov).

SLS in SKS združeni 45 glasov (6 odb.)
Dvor (volji 17 odbornikov)
SLS 100 glasov (9 odb.)
Napredna lista 86 glasov (8 odb.)

Mirna peč (volji 25 odbornikov)
SLS (12 odbornikov)
SKS (8 odbornikov)
Delavska napredna (5 odbornikov)

V obeh zadnjih dveh kandidirajo združeni SKS in JDS.

RADOVLJSKI OKRAJ.

Radovljica (volji 9 odbornikov)
SLS 92 glasov (5 mand.)
Meščanska gosp. lista 29 glasov (2 odb.)
Uradn. lista 40 glasov (2 odb.)
(Zadnji dve sta JDS.)

Lesce (volji 9 odbornikov)
SLS 58 glasov (3 odb.)
JDS 62 glasov (3 odb.)
SKS 35 glasov (2 odb.)
Delavska soc. 21 glasov (1 odb.)

Begunje (volji 9 odbornikov)
JDS 68 glasov (5 odb.)
SLS 59 glasov (3 odb.)
Napredna gosp. 21 glasov (1 odb.)

Viharna katastrofa v Ameriki.

Več mest porušenih. — Številne človeške žrtve. — Ogromna škoda.

— Cleveland, 30. junija. (Izv.) Po Severni Ameriki je divjal včeraj silovit ciklon, ki je uničil več mest in je bilo tudi veliko število človeških žrtev. Ciklon je bil grozovit. Mesto Lorraine je popolnoma uničeno. Listi poročajo, da je bilo pri tem 300 mrtvih in 1500 oseb več ali manj težko ranjenih. Nekatero hišo so popolnoma porušene. Močan oddelek požarne brambe je odšel iz vseh drugih mest na kraj nesreče. Ista usoda je zadela mesto Summit.

— Peoria (Illinois), 30. junija. (Izv.) Silovit ciklon je porušil več hiš. Pet oseb je mrtvih. Škoda znaša 1 milijon dolarjev.

— New York, 30. junija. (Izv.) Mesti Lorraine in Peoria ste popolnoma uničeni. V Lorrainu so dosedaj našli 165 mrtvih in v Peoriji 300. Na Erie jezuru se je potopil potniški parnik, na katerem je bilo veliko število potnikov.

ITALIJANSKEMU KRALJU. IZROČITEV ADRESE

— Rim, 30. junija. (Izv.) Danes dopoldne je bila na slovesen način v dvorani kraljeve palače na Kvirinalu izročena kralju adresa po obeh komitatih zbornice in senata. Pri izročitvi adrese sta bila navzoča predsednik senata Titoni in zbornice Rocco. Pri sprejemu je imel kralj kratek, a slovesen govor, v katerem pa ne omenja niti z besedico sedanjega kritičnega položaja. Kralj je pozival obe parlamentarni korporaciji na složno sodelovanje, kakor tudi na sodelovanje celokupnega italijanskega naroda v korist in blagor države in narodnega napredka.

FAIDUTTI — NEKDANJI VODJA FURLANSKIH KLERIKALCEV.

— Gorica, 30. junija. (Izv.) Vesti, da se namerava msgr. Faidutti, nekdanji voditelj furlanskih klerikalcev in državni poslanec na Dunaju, povrniti kot stolni prošt v Gorico, ne odgovarjajo povsem resnici. Izvirajo od tega, da se je Faidutti res skušal na vsak način rehabilitirati in je v ta namen stopil celo v stike z najmerodajnejšimi rimskimi krogi. Kakor sedaj poročajo, je Faidutti imenovan za apostolskega legata pri letonski vladi.

ITALIJA OGORČENA NAD ANGLIJO.

— Rim, 30. junija. (Izv.) Nekateri rimski listi javljajo iz Londona, da se Mussolini po poročilu londonske tiska ne udeležuje mednarodne konferenca v Londonu dne 16. julija t. l. Rimski tisk je vsled tega zelo ogorčen proti laburistični stranki in napoveduje, da bo kmalu sedel padeo Macdonaldove vlade, ki ga smatra italijanska javnost za zelo nenaklonjenega Mussoliniju.

Tekme.

JUGOSLOVENSKI DERBY V BEOGRADU
— Beograd, 30. junija. (Izv.) Na V. dor dan je priredilo »Donavsko Kolo ja-hača« Knez Mihajlo prvi jugoslovanski derby, ki je sijajno uspel. Konjskim dirkam je prisostvovalo okoli 50.000 ljudi. Pravo senzacijo je ustvarila zmaga konja Kulpina, ki je last novosadskega veletrgovca Gjorgja Djundjerskega, ki je pretekkel 2400 m dolgo progo v 2 minutah 47 sekundah. Zanimivo je, da je konj bil pri startu najzadnji in pet metrov od zadaj za vsemi ostalimi. Konj je dobil nagrado 50.000 dinarjev in pa zlato postlovo.

DOMAČE TEKME.

— Beograd, 30. junija. (Izv.) Na V. dovdan in včeraj so bile zanimive nogometne tekme. Vse občinstvo se je najbolj zanimalo za hazeno med čehoslovaško in jugoslovensko reprezentanco. Rezultat prve hazene na Vidov dan med čehoslova-

Politične vesti.

— »Narodni Dnevnik« proti »Orjunu«. Komaj je zopet zagledal luč sveta, je izrekel svojo prvo željo, da bi se »Orjuna« razpuščila. Dr. Ravnihar-Ažmanovo glasilo se postavlja tako na stran klerikalcev, kateri bi tudi rajši danes kot jutri videli, da bi bilo konec »Orjuna«. Pa se je šele pravzaprav dobro organizirala in v petek in soboto je pokazala, kako čvrsto hoče delovati odslej! »Orjuna« bo živela in se razvijala, ko »Nar. Dnevnik« že davno več ne bo.

— Odvisna neodvisnost. »Nar. Dnevnik« hoče dalje slepiti javnost s svojo »neodvisnostjo«. V resnici je ta listič prava podoba odvisnosti. Radikale, kmetijske, nar. socialiste in vse neodvisne godrnjače, kar jih je v Sloveniji, hoče zastopati »dnevnik«. Otovljenen s tako mešanim političnim blagom kriči v svet harlekinsko »Jaz sem neodvisen!« Vsak pameten človek ga zavrne s posmehom.

— Razlike v bloku. Sedaj, ko je prenehala parlamentarna borba in se stranke omejujejo na politično agitacijo, prihajajo med posameznimi skupinami opozicijskega bloka vedno večje razlike na dan. Radič se je zradikaliziral tudi na socialnem in agrarnem polju. Vstopil je v boljševiško zeleno internacijo. Taktično se sedaj približuje revolucionarni metodi in namerava tudi v Jugoslaviji propovedovati odkrito revolucijo. V bistvu je še dalje separatist in federalist. Popolnoma drugače pa izjavlja g. Davidović, ki je te dni zopet podčrtal državno in narodno edinstvo svoje stranke ter po Dalmaciji označil integralno jugoslovenstvo. Spaho molči in čaka na bližnji konec. Klerikalci pa so dezorijentirani in ne vedo, ne kam ne kod. Tudi zemljoradniki ne soglašajo z Radičem in z Davidovićem, še manj z dr. Korščem. Vendar pa ne oklevajo, kadar gre za to, da sodelujejo pri a capella koncertih v narodni skupščini in soglasnih opozicijskih protestih in parlamentu. In vendar se ta šarena zveza, ki se imenuje ožji, širši in najširši opozicijski blok pri vsaki priliki zažene v vlado in zahteva celo prevzem državne oblasti ter vodstvo jugoslovanske vlade!

— Afera poslanca Šumenkovića. Z velikim pompom je opozicijsko časopisje pograbilo incident, ki se je dogdil demokratskemu poslancu dr. Šumenkoviću v Strugi, ko ga je tamonjši politični pisar Gjorković izgnal iz okraja in mu prepovedal zborovanja med narodom. Na vlado so deževali očiti »nasilja, demagogije, korupcije, brezpravnosti itd. itd.« Vlada je naravno na vest o incidentu, ki se je pripetila poslancu Šumenkoviću, odredila strogo preiskavo in je na podlagi preiskave kljub svoji »nasilnosti, demagogiji, korupciji, brezpravnosti itd.« odpustila političnega pisarja Gjorkovića iz državne službe. »Slovenec« je tedaj ser-viral slovenskim čitateljem, da je vlada naročila pisarju Gjorkoviću, naj izžene poslance Šumenkovića. Sedaj pa je ista

Društvene vesti.

— »Jugoslovenska Matica«. Pokrajinski zbor »Jugoslovenske Matice« za Slovenijo se vrši v nedeljo dne 13. julija točno ob 10. uri dopoldne v univerzitetni dvorani na Kongresnem trgu v Ljubljani. — Dnevni red je sledeč: 1.) Otvoritev po predsedniku. 2.) Verifikacija delegatov. 3.) Poročilo tajnika. 4.) Poročilo blagajnika. 5.) Poročilo računskih pregledovalcev. 6.) Volitev pokrajinskega odbora. 7.) Razgovor o bodočem delu. 8.) Samostojni predlogi. 9.) Slučajnosti. — Zbor je strogo zapen in imajo dostop le delegati podružnic z izkaznicami, izdanimi od pokrajinskega odbora. Delegate prosimo, da se obnega zbora sigurno udeležijo. — Pokrajinski odbor.

— Zegnanje v Trnovem. Trnovci in Krakovci so priredili včeraj svoje »žegnaje«, veliko ljudsko veselico v Hribarjevem gaju po objavljenem sporedu. Splošno zanimanje je vzbudil že spored po mestu s trnovskimi tičarji in ciparji ter ribiči v spremstvu jezdecov in skupine narodnih noš. Živahno je bilo na vseh lepo okinanih vozovih, polno veselja, zlasti pa so ljudje gledali Marekovega Fronca, kako kliče tje. Spored veselice je bil dolg ali ker ne more biti že skoro noben dan brez dežja, je kvaril krasno prireditev v Trnovem tudi včeraj večerni dež. Ali le za nekaj časa, ker zvečer je bilo zopet živahno. Prireditev je potekla lepo v redu v čast Krakovega in Trnovca.

O združitvi kršč. cerkvá.

Izjave papeža Pija XI. in primasa anglikanske cerkve canterburškega nadškofa, objavljene v obliki razgovora v »Century Magazine«, kažejo, da skoraj ni mogoče premostiti težav združitve katoliške cerkve z anglikansko. Kakor znano, se Pij XI. trudi za združitvi krščanskega sveta. Seveda samo pod zastavo sv. Petra. Znano je njegovo prizadevanje za pri-družitve vzhodnih cerkva. Pri tem se je s strani Rima vedno naglašalo, da se pri katoliški cerkvi ne more in ne sme pri morebitni združitvi nič spremeniti. Anglikanski primas pravi, da se teoretično sliči zelo lepo, ako bi se vse krščanske cerkve združile v en sam organizem, toda praktično obstoje težkoče, katerih skoro ne bo mogoče premagati, tako da po »običju« Rima in Londona z združitvijo ne bo nič. Rim tudi ne opusti svojega italijanskega cerkvenega poglavarja, priti pod Italijana pa bi si marsikaka druga krščanska cerkev stokrat premislila.

Pravo
Schichtovo milo z znamko „Jelen“
prihrani čas in denar. Zadostuje, ako s „Schichtovim milom samo enkrat po perilu tam potegnete, kjer morate z navadnim milom trikrat.

Prosveta.

RUSKA EMIGRANTSKA KNJIŽEVNOST.

Raznava ruskih knjig je prikazala obilno sliko ruske književnosti. Veliko je bilo šolskih knjig in pripovedk sa dečji, ki tega se vidi, da ruska emigracija se zelo skrbi za vzgojo dece v nacionalnem duhu. Veliko tehničnih knjig priča o stremjenju Rusov, da se prilagode današnjim razmeram in dobe praktično znanje, s katerim bi služili kruh. Mnogo je bilo knjig splošne vede in filozofije. Več najuglednejših profesorjev je bilo izgnanih iz sovjetske Rusije, in sedaj delajo v inozemstvu, kakor v Berlinu in Pragi, pa tudi na naših univerzah. V mnogih evropskih centrih so posebnih akademski tečajji v ruščini za ruske študente, toda za široko javnost je najbolj zanimiva umetniška književnost (beletristika) in spomenika ruske zgodovine zadnjih let, ki jih je bilo na razstavi tudi mnogo med njimi najobsežnejša (tri debela zvezka) — memuarji generala Denikina, poveljnika prostovoljne armade iz 1. 1918—1920. Med umetniško književnostjo je veliko lepih povesti, ki slikajo prejšnje življenje v Rusiji. To so že znana dela pisateljev Kuprina in Alekseja Tolstega. Bil znan popravljen zelo navdahnjen pisatelj Grebenščikov; njegov roman „Rodba na Čurajeva“ slika svojstveno življenje ruskih sektantov v Sibiriji: krasno je narisana sibirskara narava lepih hribov in jezer na Altaju, čisto originalni, kakor iz XVII. stoletja, so ljudje, ki bivajo ločeni od celoga sveta in ne poznajo niti železnice, niti časopisov. Priporočamo to knjigo naši javnosti, v kolikor razume ruščino.

Veliko je povesti, ki se nanašajo na dobo državljanske vojne ter slikajo ne samo boje in potek revolucije, temveč vsakodnevne življenje te težke dobe. Te povesti so precej različne kakovosti med njimi je tudi ničevredno delo Erenberga, ki skuša slikati neke izvanredno čudovite dogodke, pa nima za to fantazije in umetniškega smisla. Dosti živahne so slike Vsepoloda Iranova („Plavi peski“ — slika Centralne Azije); največjo pozornost vzbujajo med ruskimi emigranti dela generala Krasnova, znanega državnika, ki je bil 1. 1918 diktator na Donu in tudi sedaj igra važno vlogo med Kozaki, kot njihov bivši ataman. On je napisal veliki roman „Roman v štirih delih“ o dvoglavcu (t. j. carjeva) orla do rdečega prapora. In tudi drugo fantastično sliko nastopne dobe, ko bo Rusija zopet vstopila vena kot nacionalna, bogata in močna država. Roman je pisan v strogo monarhističnem duhu. Nekateri so primerjali prvo delo Krasnova, kjer slika mirno življenje ruskih častnikov predvojne dobe, svetovno vojno, revolucijo in boljševiški teror, — z manjim delom L. Tolstega — „Vojna in mir“; pa Krasnov še daleč ni tako nadaren, kot Tolstoj.

Sploh se vidi, da je doba državljanske vojne preveč blizu, da še ni končana in potem kakor se ne moremo čisto objektivno presojati teh dogodkov in soditi o njih nepristransko, kakor zahteva umetnost. Moramo pač čakati, da se oglasi novi Tolstoj, ki bi nam naslikal to značilno in usodno dobo v življenju ruskega naroda.

Poezije v ruščini se mnogo tiska, malo pa je resnično umetniške ter navdahnjene, ne da bi govorili o futuristih — Komenskem in drugih. Vsi iščejo novih oblik za svojo poezijo, pa ne dosega jo niti daleč starih oblik Puškina, Alekseja Tolstega, niti Balmonta.

GOSTOVANJE ČLANOV NARODNEGA GLEDALIŠČA V LJUBLJANI.

Mežica: v nedeljo 29. t. m. ob 3. pop.: V Ljubljano jo dajmo. — Ob 8. zvečer: Vrag. — V ponedeljek 30. t. m. ob 8. zvečer: Tat.

Dravograd: v torek 1. jul. ob 8. zv.: Vrag. — V sredo 2. jul. ob 8. zv.: Tat.

Ruše: v četrtek 3. jul. ob 8. zv.: Tat. Gorenja Radgona: v petek 4. jul. ob 8. zv.: Vrag. — V soboto 5. jul. ob 8. zv.: Tat.

Ljutomer: v nedeljo 6. jul. ob 3. pop.: V Ljubljano jo dajmo. — Ob 8. zv.: Vrag. — V ponedeljek 7. jul. ob 8. zv.: Tat.

Murska Sobota: v torek 8. jul. ob 8. zv.: V Ljubljano jo dajmo. — V sredo 9. jul. ob 8. zv.: Vrag.

Dolenja Lendava: v četrtek 10. jul. ob 8. zv.: V Ljubljano jo dajmo. — V petek 11. jul. ob 8. zv.: Vrag.

Zalec: v soboto 12. jul. ob 8. zv.: Vrag. Slovenjgradec: v nedeljo 13. jul. ob 3. pop.: V Ljubljano jo dajmo.

★ ★ ★

— Umetnostna razstava kluba Vesna na Bledu. Klubu Vesna se je posrečilo pridobiti kakor lani sijajno opremljene prostore blejske Kazine za prireditve svoje razstave. Ker je ta razstava mišljena kot permanentna razstava, se bodo med sezono dela izmenjavala. Že sedaj vlada med gosti za to prireditve veliko zanimanja. Dokaz: Prvi dan je bilo že odkupljenih 5 slik.

— Slovenjgradec, 29. jun. Gostovanje članov ljubljanskega narodnega gledališča. Pod vodstvom gospe Polonice Juvanove in v umetniški režiji gospoda Milana Skrbinka se je ustavila skupina ljubljanskih igrancev tudi pri nas v Slovenjgradcu, kjer smo jih z ozirom na velik sloves, ki so si ga s svojimi vzornimi predstavami že priborili na tem gostovanju, nestrno pričakovali. In nismo se varali v svojem pričakovanju. Nudili so nam s predstavami „Vrag“ in „Tat“ izredne umetniške užitek. Prišli so k nam po gostovanju v Celju, na Vrnskem, v Kaplji in Krškem, vsi v cvetju, s katerim jih je tudi naša navdušeno občinstvo obsulo. Obdržali bi jih bili najrajši kar pri nas, da nastopijo še parkrat, pa so morali, žal, po načrtu notri svojega kulturnega dela, na

pred. Obiljnih pa so nam, da se vrnejo in prirede na veliki narodni veselici, ki se vrši dne 13. julija t. l. pod Druškovčevim kozolcem, predstavo. Igrali bodo veseligr „V Ljubljano jo dajmo!“, ki so jo, kakor nam poročajo, vprizorili te dni s velikim uspehom tudi v Rogaški Slatini. Po predstavi se bo razvila prosta zabava, med katero bodo nastopili ljubljanski igralci s različnimi recitacijami, deklamacijami, komičnimi nastopi in petjem.

— 5. redni občni zbor Narodne Galerije se vrši v torek 1. julija ob petih v srebrni dvorani v Unionu.

Glasbeni vestnik.

— Koncert pevskega zbora F. S. dr. učiteljskega iz Ljubljane v D. Lendavi. V D. Lendavi je 28. junija prisel pod vodstvom skladatelja E. Adamčiča okoli 50 članov broječ pevski zbor F. S. dr. učiteljskega iz Ljubljane ter prilepil takoj po prihodu koncert, ki je v vsakem oziru uspel najlepše. Dvorana razpredana, polna v prvi vrsti Madjarov, ki so navdušeno aplaudirali naši lepi slovenski pesmi ter izsiljevali ponovitve za ponovitvijo. Zlasti so usajale narodne pesmi, „Mlad junaka“, „Kozar, Jurjevanje, Rože za Marijo itd.“ V spremstvu sta gđ. Hrovatinova, Likozarjeva in gđ. Šerko, Lasbacher, Kumar in Dermelj. Vse gre v najodličnejšem redu. Aranžman tu v Lendavi je bil v rokah g. šol. ravnatelja Fr. Goloba, ki se je z največjim uspehom zavel za mladi pevski zbor. V nedeljo zvečer drugi koncert v Murski Soboti, nato v G. Radgoni, Ljutomeru, Ormožu in Ptuj. Po prvem sijajnem vspehu v Lendavi vse kaže, da bo vsa turneja krasno uspela.

Sokolstvo.

— II. kongres ruskega Sokolstva v Pragi. Sokolska misel se je zadnja leta zelo razširila tudi med rusko emigracijo, Društva in organizacije ruskih Sokolov so raztresene po Evropi in Ameriki. Najmočnejše so te organizacije v slovanskih državah: v ČSR, Jugoslaviji in Bolgariji. Glavna postojanka ruskega Sokolstva je v ČSR, kjer živi bratsko podporo ČOS. Prvi kongres ruskega Sokolstva je bil v Pragi lani. Izvoljen je bil glavni odbor, obstoječ iz prof. Verguna, prof. Lappo, R. Todta, L. Magarovskega, J. Kostučenka in J. Platonova. Ta odbor je imel nalogo pripraviti in organizirati II. kongres, ki bo v Pragi 5. in 6. julija. Kongres zaseda v dneih Husovih in Žižkovih svečanosti, ker hoče s tem posvečiti svoje duhovno in zgodovinsko edinstvo z bratskim češkoslovaškim Sokolstvom in narodom.

— Odbor Sokolskega društva na Jesenicah pozivlja vse člane in članice na članski sestanke, ki se vrši v torek, dne 1. julija ob 20. uri v društveni telovadnici. Predmet: Priprava za župni zlet. Udeležba obvezna! Zdravo!

PARIŠKA MODA

Kaj bo nosila

moderna dama po leti?

Belo in krem krilo ter barvasti jumper

od tvrdke

Fran Lukič, Ljubljana, Pred škofijo 19

Šolstvo.

— Konec šolskega leta na mestni ženski realni gimnaziji v Ljubljani. Licej in gimnazija. Od 365 rednih gojenk in 9 privatistk je bilo odlično sposobnih 55 gojenk (15%). Izdelalo je šolsko leto s uspehom 217 gojenk (58%), 77 gojenk (19%) ima razredne ali ponavljalne in dodatne izpite, 25 (8%) gojenk pa ni sposobnih za vstop v višji razred. Za nižji tečajni izpit se je prijavilo vsega skupaj 90 gojenk. Od teh jih je 82 gojenk položilo izpit z uspehom, 6 gojenk ima razredni (ponavljalni) izpit jeseni, 2 gojenki pa sta bili odklonjeni za celo leto. Višji tečajni izpit na liceju je položilo 27 gojenk z uspehom, 3 gojenke pa so bile reprobirane na pol leta. Višji tečajni izpit na gimnaziji je položila 9 gojenk. Od teh je bila 1 gojenka oproščena od ustnega izpita, ostalih 8 pa je napravilo izpit z uspehom. Petrazredna osnovna šola je štela v tem šol. letu 176 rednih in 1 privatistk. Od teh so vse gojenke sposobne za vstop v višji razred. Trgovski tečaj je štel konec šolskega leta 42 gojenk. Končne letne izpite z odliko je položilo 5 gojenk; 34 gojenk ima prvi red in 3 gojenke imajo ponavljalni izpit. Gospodinjina šola v Mladici priredi danes v ponedeljek, 30. tm. od 16.—19. razstavo kuharskih izdelkov. Ob 19. se vrši nato čajanka, kjer bodo izdelki za lastno ceno na prodaj.

— Trgovska, Industrijska in bančna podjetja, ki nameravajo sprejeti nov pripraviški naraščaj, naj se blagovoljno obrniti na ravnatelja Državne dvorazredne trgovske šole v Ljubljani, kateri bo po najboljšem poznavanju sposobnosti absolventov in absolventinj priporočil vedno take, ki bodo odgovarjali posebnim zahtevam raznih strok. Dosedanji absolventje in absolventinje so s svojo uporabnostjo v službi dokazali, da je pouk na šoli praktičen in da šola prav dobro dosega svoj namen. Priznalna pisma najrazličnejših podjetij so najboljši dokaz, da šola vzgaja dober trgovski naraščaj.

Kupujte olimpijske srečke!

Proslava vidovdanskega praznika.

Vidovdanska proslava in svečanosti »Orjune« v Ljubljani. — V Beogradu — velike sportne tekme. — V Sarajevu velika vidovdanska proslava Sokola.

Ljubljana, 30. junija.

Letošnji Vidovdan se je praznoval povsod v vseh krajih naše svobodne domovine na najslavesnejši način. Nikjer ni prišlo do nikakih nesoglasij, povsod je narod na svečan način manifestiral za vidovdanske misel. Na številnih shodih in zborovanjih so se govrniki spominjali vseh junakov od carja Lazarja do najnovejših žrtv, ki so padle za svobodo jugoslovenskega naroda.

Ljubljana je proslavila Vidovdan na najdostojnejši in najimpozantnejši način. Vse mesto je bilo okrašeno z zastavami, lepe so bile manifestacije Orjune in Sokolstva. V petek zvečer je Orjuna priredila veliko bakljado po glavnih ljubljanskih ulicah. Pred bakljado so se zbrali manifestanti, lepo število Orjunašev v kroju pred Narodnim domom, kjer je imel krasen in navdušen govor književnik Nikola Bartulović, intendant splitskega narodnega gledališča in podpredsednik direktorija Orjune. V svojem lepem govoru je očrtal vse gibanje jugoslovenske mladine pred vojno in po vojni. Spominjal se je v toplih besedah svojih tovarišev, tako pok. Endlicherja in Jenka, ki so počeli omladinsko gibanje med Slovenci. Spominjal se je Gavrila Principa in tovarišev, ki so s svojo požrtvovalnostjo in neustrašnostjo pričeli rušiti trinoštvo Habsburgov in začeli delo osvobodjenja jugoslovenske zemlje. Vidovdan je praznik mučnikov, je praznik vseh junakov, ki so se žrtvovali za našo svobodo, od carja Lazarja in Miloša Oboliča do naših najnovejših žrtv. Bartulovićev govor je množica sprejela z navdušenjem in z vzkliki: »Zdravo!«

Po končanem govoru se je izpred Narodnega doma formirala v vzornem redu velika manifestacijska bakljada. V dolgi vrsti so korakali Orjunaši po ulicah povsod ob velikem špiluru zavrednega ljubljanskega meščanstva, ki je oduševljeno pozdravljalo Orjuno ter vzklikalo kralju in naši državi. Veliko je bilo število krojev in v res impozantnem številu so sprevod zaključili člani Orjune z znaki in civilni obleki.

Vidovdan je na dostojen način praznoval tudi Sokol s raznimi prireditvami notranjega značaja.

V vojašni vojskovi Mišiča je bil ob 9. dopoldne svečan parastos, ki ga je opravil pravoslavni prota Dimitrije Janković. Med žalno službo božjo je pevski zbor »Glasbene Matice« pel Hrističevo »Opelo«. Parastosa so se med drugimi udeležili veliki župan dr. Baltič, vladni komisar dr. Viljem Krejči, general Stojanović, zastopniki vseh tukajšnjih konzulatov, dalje predstavniki različnih oblasti in korporacij ter številno občinstvo. Pred vojašnico je bila vojaška parada.

V spomin vidovdanskega dne je bila svečana služba božja v stolnici, ki jo je opravil sam vladika dr. Jeglič ob mnogobrojni asistenci. Udeležili so se je zgoraj imenovani zastopniki in predstavniki javnih oblasti. Pred stolnico je igrala godba dravske divizije, poleg tega pa je bila vojaška parada.

RAZVITJE PRAPORA »ORJUNE« ŠENTJAKOB, TRNOVO-KRAKOV.

Zelo močna in uspešno delujoča krajevna organizacija »Orjune« za Trnovo-Krakovo-Št. Jakb je vidovdanski praznik proslavila na ta način, da je razvila svoj krasen prapor z dostojno in sijajno manifestacijo na Šentjakobskem trgu. V petek zvečer po veliki bakljade je organizacija priredila kumice g. Derendovi na Emonske cesti lepo podoknico. Zveza jugosl. železničarjev je zaigrala venček slovanskih pesmi, pevsko društvo Krakovo-Trnovo je zapelo več pesmi podoknic, nakar se je g. Derendova zahvalila za prisrčne ovacije.

Na Vidovdan so se zjutraj že ob 8. začele zbirati čete in skupine »Orjune« iz vseh krajev Slovenije. Prihiteili so v Ljubljano orjunaši iz Maribora, Soštanja, Celja, Trbovelj, Bleda, Kranja, Rakeka, iz Poljanske doline. Škofjeloče in iz Zagreba. Na telovadišču ljubljanskega Sokola so se zbirali člani v kroju, članice v kroju in ostali člani. Bila je impozantna vojska jugoslovenskih nacionalistov. Privozila sta tudi dva avtomobila. V strumnih in vzornih vrstah je nato »Orjuna« s telovadišča odkorakala na Šentjakobski trg, kjer je bilo razvite prapora gori omenjene krajevne organizacije. Lep je bil prizor na vihrajoče prapore, katerih je bilo 10. Bili so prapori okrvavljeni oblastne Orune, prapori Šiška, Rakek, Bled, Trbovlje, Vič-Glince, Poljanska dolina, Soštanj in Zagreb. Svečanega razvitijsa in sprevoda se je udeležilo zastopstvo jugoslovenskih dobrovoljcev.

Na Šentjakobskem trgu pred spomenikom so se vzorne vrste orjunašev postavile v četverokot, nakar se je pričela svečanost razvitijsa. Predsednik krajevne »Orjune« za Krakovo-Trnovo St. Jakob Kalin je v priproštih, iskrenih besedah pozdravil navzoče brate in sestre. V temperamentnih besedah se je nato predsednik Orune ing. Kranjc spominjal velikih žrtv, ki so padle za jugoslovensko idejo in v krasnih besedah opisal velike naloge, ki jih ima uresničiti »Orjuna«. K praporom, ki so že prestali svoj ognjeni krst v Trbovljah, k okrvavljenim praporom se pridružuje nov prapor krajevne organizacije — prapor Trnovo St. Jakob. Ko je omenjal junaške žrtve v Trbovljah, je množica navdušeno vzklikala padlim junakom.

Kumica g. Derendova je nato kumovala pri razvitijsu prapora in izpregovorila kratke pozdravne besede: »Vihraj, prapor, Orjuni na čast in domovini v spas!« Predsednik ing. Kranjc je nato pozval prapor, da naj vedno častno in pošteno vihra za pravico in svobodo, nakar je prevzel prapor predsednik krajevne organizacije Kalin ter ga izročil praporščaku Vinku Zabukovcu, ki je prisegel, da bo z vso svojo močjo, z vsemi telesnimi in duševnimi silami do zadnjega dihlija branil njegovo čast in čast Orjune. Zato naj mu Bog pomaga! (Klici: »Bog ti pomogo!«) Gospa dr. Debeljakova je nato izročila šopke in cvetje praporu, kumici g. Derendovi in gđ. Mili Permetovi, ki je s svojo požrtvovalnostjo in vztrajnim delom sama izvezla krasni prapor trnovske Orjune.

Podpredsednik direktorija Orjune Nikola Bartulović je imel ognjevit govor, v katerem je naglašal sijajno narodno manifestacijo, ki jo je priredila Ljubljana, kar dokazuje, da stoji Ljubljana v taboru jugoslovenskega nacionalizma. Potrebno je delo ne samo na polju prosvete in kulture, temveč tudi, da se napravi v naši državi red in mir. Orjuna v Sloveniji je položila na žrtvenik najhrajše svoje sinove, koraka pravo pot in je prepričan, da bomo lahko dosegli končno zmago, da bo naša država močna, silna in slavna. (Klici: »Zdravo! Slava!«) Pripravljeni moramo biti na veliko delo, a nas vse naj objema bratstvo in ljubezen. Izreka posebno priznanje in globok poklon lepi Ljubljani, vsem Orjunašem od ing. Kranjca do zadnjega člana. Obrnjen k zastavi je kratko očrtal cilj prapora, cilj, ki vodi skozi ogenj in borbo do zmage in ovenčan naj se vrne v prestolico v Beograd, da se tam končno pridruži svojim bratom in sestram.

Predsednik zagrebške Orjune Berislav Angjelinović je izrazil nado, da skoraj Orjuna iz Slovenije poleti v Zagreb, da se tam pobrabi z zagrebškim praporom. Povabil je vse, da pridejo tja k njim, ki žive v morju neprijateljev.

Vojvoda Ristić je v imenu beogradske »Orjune«, v imenu Narodne Odrbane in četnikov pozdravil novi bojni prapor »Orjune«, spominjajoč se vseh žrtv, ki so padle od kosovske tragedije do najnovejših trboveljskih junakov. Pozval je »Orjuno«, da osveti njih kri ter je obenem izročil pozdrav bratom, ki so še v robstvu.

Po končani slavnosti razvitijsa je Orjuna zopet v strumnem koraku in vzornem redu med vzklikanjem ljubljanskega prebivalstva odkorakala na Kongresni trg, kjer je bila revija čet Orjune. Kongresni trg je nudil res prav krasen pogled. Ing. Kranjc je v spremstvu podpredsednika direktorija Niko Bartulovića okorakal vse vrste in čete povsod pozdravljajoč člane: »Pomozi Bog junaci!«

Nato je podpredsednik Niko Bartulović razdelil odlikovanja posumnim članom, ki delujejo požrtvovalno v borbi za visoke cilje jugoslovenskega nacionalizma. Odlikovani so bili: Josip Kuček, Rakek, rdeči zmaj; Lojze Lebar, Bled, zeleni zmaj; Herman Šolar, Lj., zlato odlikovanje; Vlado Porekar, Soštanj, zl. odl.; Miha Brilej, Trbovlje, zl. odl.; Miha Galzinja, Lju., zl. odl.; Lojze Mlekuz, Lj., zl. odl.; N. Lešnjak, Rakek, zl. odl.; N. Arneš, Rakek, zl. odl.; N. Kralj, Maribor, zl. odl.; Mirko Kogoj, Maribor, zl. odl.; Vinko Petrič, Lj., srebrni odl.; N. Pičulin, Lj. srebr. odl.; Slavko Grubišič, Lj., srbr. odl.; Avgust Korbar, Šiška, srebr. odl.; N. Kavčič, Maribor, srebr. odl.; Cvetko, Šiška, srebr. odl.; Radivoj Rehar, Maribor, zel. zmaj; Slavko Reja, Maribor, zeleni zmaj; Vlado Korbar, srebr. odl.

Odlikovancem so čestitali Niko Bartulović, predsednik ljubljanske sekcije Saveza jugoslovenskih dobro-

voljcev Perić in stari Petra Mrkonjić borce Aleksander Tomaš.

Povsod se vedno vzhorno pozdravljena in s cvetjem obšipana »Orjuna« je nato odkorakala pred Narodni dom. S tem so bile zaključene glavne svečanosti.

Včeraj v nedeljo dopoldne se je Orjuna s podpredsednikom Niko Bartulovićem poklonila trboveljskim žrtvam na pokopališču pri Sv. Križu. Podpredsednik Niko Bartulović je tu imel globoko v srce segajoč govor, spominjajoč se predvsem Franceta Šljapaha, od katerega je prejel dva dni po njegovi junaški smrti na dan njegovega pogreba zelo značilno in važno pismo, v katerem je pokojnik očrtaval velike naloge jugosl. nacionalistov. Ko je čital to pismo, je občutil v svoj notranjosti, da je to glas junaka, ki ga polagava v grob. Pozval je vse člane Orjune na prisego, da se med seboj bratsko pošteno ljubijo in da so vedno složni ter da odstranijo vse medsebojne prepire.

NA I. MEŠČANSKI DEŠKI OSNOVNI ŠOLI V LJUBLJANI

V z. letenim in cvetjem, s kipom kralja Aleksandra ter s slikami kralja Petra, kralja Aleksandra, kraljice Marije in z zastavicami okrašenji telovadnici je praznovala mladina I. m. deške osnovne šole pod vodstvom ravnatelja Jakoba Dimnika in v prisotnosti celokupnega učiteljskega zbora praznik Vidovega dne po tem-le vspredu: 1. »Vidov dan« (govor). 2. »Rado ide Srbin u vojne« (dvoglasno petje). — 3. »Smrt majke Jugovica« (deklamacija). 4. »Gor čez jezero« (petje). 5. »Čele Kulac« (deklamacija). 6. »Lepa naša domovino« (petje). 7. »Jugovica majka« (deklamacija). 8. »Hej Slovani« (petje). 9. »Človek gospodar« (deklamacija). 10. »Himna Srba, Hrvata i Slovenaca« (deklamacija). 11. »Bože pravde« (petje). — Mladina je vsem točkam navdušeno ploskala ter izražala svoja notranja čutila za narodno in državno edinstvo ter za ujedinjenje Srbov, Hrvatov in Slovencev. Na mladini sloni bodočnost naše lepe domovine; mladina je pa v rokah učiteljstva, ki je skoraj brez izjeme državotvorno. In, če bo imelo učiteljstvo vedno tako zastambo, kakršno ima pod prosvetnim ministrom Svetozarjem Pribičevićem, bo kmalu odklenalo vsem ljudskim zapeljivcem in protidržavnim rovarjem, zakaj današnja mladina je naš spas in novi rod jugoslovanski pod eno streho, pod katero si bodo v objemu prožili roke Srbi, Hrvati in Slovenci.

★ ★ ★

— Beograd, 30. junija. (Izv.) Vidovdanski praznik je bil praznovan v Beogradu na najsvetejši način. Dopoldne je bila v saborni cerkvi svečana služba božja, ki so ji pristostvovali člani vlade, generaliteta, visoki dostojanstveniki in pa načelniki raznih civilnih in vojaških oblasti, kakor tudi ogromna množica meščanstva. Mesto je bilo vse v zastavah. Beogradska javnost je neprijetno dirnil incident, ki so ga izzvali »srbski nacionalisti« oz. separatisti. Narodna odbrana, četniško udruženje in Orjuna so priredile pred Narodnim gledališčem veliko javno manifestacijo. Med svečanim zborovanjem je prikorakalo tja tudi nekaj članov Srnao, ki so klicali: »Doli z izdajalci!« Meščanstvo je bilo ogorčeno in je protestiralo proti takemu postopanju. Nastop Srnao je napravil v tem svečanem momentu najslabši utis na vso javnost.

★ ★ ★

— Sarajevo, 30. junija. (Izv.) Sokolske slavnosti v Sarajevu so potekle v najlepšem sokolskem redu in na najsvetejši način. V petek na večer okoli 21. se je po sarajevskih glavnih ulicah razvila veličastna manifestacija za sokolsko in vidovdanske misel. Velikanski je bil sprevod. Sokoli so pozdravili kraljevega zastopnika generala Hadžića, ki je obenem prihodnji dan na Vidovdan, zastopal kralja kot kuma zastave, ki jo je poklonil sam kralj Aleksander sarajevski sokolski župi. Pri sokolskih slavnostih je zastopal vladno prosvetni minister Svetozar Pribičević. Mnogoštevilno je bilo zastopstvo češkoslovaškega sokolstva. Ob 10. dopoldne je bilo svečano razvitijsa od kraljevo podarjene zastave. Svečanost se je vršila na obširnem telovadišču. Zbrala se je velikanska množica, ki je vzhorno pozdravljala starešinstvo jugoslovensk. Sokola s starost Engelbertom Ganglom na čelu, češkoslovaško sokolsko zastopstvo: podstarosta Stepanka, Urbana, Pileka, prosvetnega ministra Pribičevića, generala Krsto Smiljanica in generala Vukotića. Navzoči so bili pri slavnosti veliki župan, mnogi dostojanstveniki in narodni poslanci. General Hadžić, prvi kraljev adjutant, je imel pri razvitijsu zastave kratek govor, ki ga je občinstvo burno aklamiralo. Sarajevski Sokol Basarov se je generalu Hadžiću zahvalil in ga naprosil, da sporoči Vel. kralju izraz zahvalnosti vsega jugosloven-

kega Sokolstva, ki je vedno pripravljeno na borbo za ohranitev edinstva države. Množica in sokolstvo je prišlo nato kralju velike manifestacije, razklicajoč: »Živel kralj! Živela kraljica! Živel prestolonaslednik! Sokolstvo je nato izročilo generalu Hadžiću kot kraljevemu adjutantju preprosto plateto pokrajinskega sokolskega zleta v Sarajevu.

Prosvetni minister Svetozar Prišičević je imel daljši slavnostni govor o pomenu in kulturni misli sokolstva, ki tako manifestira danes za nacionalno edinstvo. V imenu vojske je pozdravil sokolstvo general Krsta Smiljanić med viharimi ovacijami.

Dnevne vesti.

V Ljubljani, dne 30. junija 1924.

Ostre besede na slovenski naslov.

Dolga leta so srbski listi pisali o Slovencih z največjo ljubeznijo, uvaževanjem in spoštovanjem in vsakega Slovenca so Srbi sprejemali v svoji sredi z odprtimi rokami kot svojega najmlajšega brata.

Ti časi so žal prešli. Danes zro Srbi na Slovence kot na svoje sovražnike, kot na grobokope one države, ki je vznikla iz krvi in znoj najboljših sinov jugoslovenske nacije. Ali se je čuditi, ako temu primerno tudi nastopajo proti Slovencem?

In kdo je tega kriv?

Tisti ničevni klerikalni poslanci, ki jim je nerazodno slovensko ljudstvo pri zadnjih skupščinskih volitvah poverilo svoje zaupanje, in njihovo zločinsko časopisje.

To so krivci, to so tisti, ki so Slovence kompromitirali pred srbsko javnostjo s svojo protidržavno in protisrbsko gonjo ter povzročili, da zro danes vsi Srbi v nas še vedno služabnike Habsburžanov in sovraže naše ujedinjene domovine.

Da je ta gonja naša primeren odmev in srbskih listih, je povsem naravno. Kdo bi zameril srbskemu časopisju, ako odmeva iz njega tako, kakor se s slovenske strani kriči vanj!

Tako je te dni priobčil beogradski »Balkan« pod zaglavljem »Slovensko vprašanje« članek, v katerem pisec M. R. izvaja med drugim: ... Hrvati so imeli nekoč pred tisoč leti vsaj svojo kraljevino in svoje kralje. A Slovenci? Čim so došli v zemljo, kjer sedaj žive, so jih podjarmili Nemci in tu so ostali podjarmljeni do naših dni, do konca svetovne vojne. Za Avstrijo, za katero so se vedno borili, pa tudi v tej vojni, so kapitulirali, bili so premagani. Nanje in na Hrvate se resno ni nihče oziral na kongresu v Versaillesu. Njim kakor tudi Hrvatim je Srbija dala mesto na kongresu, naravno po svoji pogreški, iz nekeke svoje bratske rahločutnosti. Ugled in dostojanstvo Srbije je bilo na tem kongresu na višku. Položaj Srbije, izvojen na bojišču, je bil čvrst kakor jeklo, kakor granit. Srbija je držala na svojih koljenih svoje brate Hrvate in Slovence na kongresu v Versaillesu, tu sem jih je uvedla, tu jih je držala. Samo poleg Srbije so dobili prostor na kongresu, dasi so bili iz sovražnega tabora. Ako so otroci pod okriljem Srbije postali prešerni, se je Clemenceau okrenil k dr. Trumbiću in mu zaklical: »Mir! Kaj se šopirite tu? Vi ste naš sovražnik!« Ni mnogo manj kralo, da jim niso pokazali vrat. Toda velikodušni Srbi so jih vzeli v zaščito in stisnili v nedra kačo...

Kaj išče sedaj v ujedineni državi dr. Korošec? Kaj zahteva od Srbov, ki je vse hotel obestiti na vrbe? Nesramen je, kakor njegov sobrat Radomir v radijevcu, ki so nekoč kričali Srbom »vrv za vrat!« Srbi naj to pozabijo? Ne, nikdar. Stotero Vam vse to povrnemo... Vedite, da Srbi v ujedineni državi niso spremenili svoje narave, svoje kreposti in svojega srbskega ponosa. Vsi boste čutili, ko Vam zakličemo: »Strah vragam!« ... Srbi so počasi ali sigurni! Z božjo pomočjo, kakor so dosedaj kljubovali na bojnem polju silnikom, tako bodo sedaj zavijali rokave in brez pomoči božje z lopato očistili sveti s hrvaških in slovenskih poljan. Našim značajnim in nedolžnim bratom iz Hrvatske, Slovenije in Bosne bomo prožili dostojanstveno in resno svojo iskreno srbsko srce. Ena država, en vladar, enake pravice in enake dolžnosti vsem pripadnikom ujedinenje naše države!

To je krepak, mestoma prav robat odgovor na nesramna izjavanja klerikalnih politikov in klerikalnih listov. Toda kaj je ta ostri odgovor na grmadno najostrejših psokv in podtikanih, ki jih je klerikalno časopisje samo v zadnjem času nagomililo na naslov srbskega naroda, na naslov naše ujedinenje države?

★ ★ ★

— Prihod ministrskega predsednika v Ljubljano. Danes ob 11. dopoldne je prišel z beogradskih brzdovozov v Ljubljano ministrski predsednik g. Ni-

Burno je bil pozdravljen podstarosta ČSO Stepanek.

Po končani božji službi, ki jo je sokolstvo priredilo v spomin vidovdanskim junakom, v spomin vsem žrtvam, ki so padle za naše osvobodjenje in ujedinenje, je bil veličasten defile vsega sokolstva pred zastavo, ki jo je podaril kralj sarajevskemu Sokolu. Spreveda se je udeležilo 6.000 Sokolov. Popoldne je bil na telovadišču javni nastop. Nastopilo je 2.000 Sokolov in 1500 Sokolic, kakor tudi vojaštvo. Enajst točk obsegajoči program je sijalno uspel. Zvečer je bila v gledališču slavnostna predstava in mestna občina je priredila zastopnikom Sokolstva svečan banket.

kola Pašić v spremstvu nekaterih uradnikov ministrskega predsedstva. Na glavnem kolodvoru je g. ministrskega predsednika pozdravil veliki župan g. dr. Vilko Baltić. Ministrski predsednik g. Pašić je v Ljubljani izstopil ter se nato takoj z avtomobilom odpeljal na Bled.

— Petdesetletnica delegata ministrstva financ g. dr. Karla Savnika. Danes, dne 30. junija je izpolnil petdeseto leto svojega življenja g. dr. Karol Savnik, ki vrši od prevrata dalje svojo službo na enem izmed najtežjih mest Slovenije. Mnogo truda, mnogo sitnosti, pa malo ali nič priznanja — to je pri taki službi, kakor jo ima on vršiti, takorekó samo ob sebi umevno. Ipak mu mora kronika priznati velike zasluge, katere si je stekel za državo, ko je z njemu lastno vestnostjo krmalil čolnček državnih financ tako, da se še ni razbil ob mnogih klečeh, ki mu za razbilo pot. Prepričani smo, da bi bil on prvi, ki bi prav rad tiste trde vijake odvil, ko bi jih le smel. Bodi mu usoda mila, da pride skoraj čas, ko bo njegov službeni posel za plačujoče državljane manj odlozen, zanj pa bolj prijeten. Vsekar kaže udeleževanje g. delegata, ki je tudi honorarni profesor na naši univerzi, na znanstvenem polju, da ga vleče k teoretičnemu delovanju. Naj mu bodo njegovi znanstveni izsledki uteha in zadoščenje za vse britkosti, ki mu jih prinaša življenjska praksa. V to ime mu ključemo: Na mnoga leta!

— Mednarodni kongres srednješolskih profesorjev se vrši letos v Varšavi od 27.—30. avgusta s sledečim sporedom: Glavna tema, ki je bila že lani določena na kongresu v Pragi, bo obravnavala razmerje srednje šole do ljudske in visoke šole. Razen tega so določena še sledeča vprašanja: pokojina srednješolskih profesorjev pri različnih narodih, reforma srednje šole, šola in družina, mednarodna korespondenca dijakov, savez intelektualnih delavcev, kodifikacija srednješolskih zakonov in končno dijaški krožki rdečega križa. Po končanem kongresu je projektiran izlet udeležencev v Krakov in Wieliczko.

— Klerikalno izzivanje v Domžalah. Klerikalno gnezdo v Domžalah je proslavilo Vidovdan kot narodni in državni praznik s tem, da je razobesilo na katoliškem društvenem domu poleg slovenske trobojnice še žalno zastavo. Tako se roga klerikalizem našemu osvobojenju! Menda ni treba še omenjati, za kom žaluje in kaj pomeni žalna zastava povodom proslave osvobojenja jugoslovenskega naroda. Ta nečuvna demonstracija proti Jugoslaviji je tem bolj infamna, ker jo je vprizoril klerikalizem tam, kjer je napredno prebivalstvo pred kratkim postavilo spomenik Nj. Vel. kralju Aleksandru I. Prepričani smo, da napredni Domžalci pri prvi priložnosti primerno odgovore na to izzivanje in dokažejo, da Domžale niso gnezdo protidržavne agitacije. Proč z izdajalci, ki še vedno žalujejo za Avstrijo!

Z univerze. Univerzitetni svet ljubljane dne 27. junija t. l. za rektorja za ljsanske univerze si je izvolil na svoji prihodnje šolsko leto gospoda rednega profesorja na tehnični fakulteti dr. Karla Hinterlechnerja. Kot prorektor bo fungiral doslejni rektor gospod redni profesor dr. Fran Kidrič.

— Na današnje Puškinovo proslavo v dvorani Sentjakobskega gledališkega odra, Florjanska ul. 27 ob 20. zvečer opozarjamo občinstvo, da se je udeležiti v največjem številu. Predava g. Uroš Žun, recitirata g. Lipah in g. Markič, poje šentjakobski oktet. Vstop prost.

— Zahvala. Na pragu 70 letnice me je iznenadila veličastna serenada, ki mi ne izgine iz spomina do groba. Z neznanosko silo so privreli na dan iz mnogih src dokazi velike ljubezni, ki me je globoko ganila. Moja slabotna beseda ne more biti kos dolžni hvalečnosti. Osobito mi je dolžnost, da izrečem najsrčnejšo zahvalo Družbi sv. Cirila in Metodja, njenemu vodstvu, vsem ljubljanskim in šišenski podružnici in družbeni pisarni. Moja najtoplejša zahvala gre načelnikom ženskih podružnic gosem: dr. Tavčarjevi, Šegovi, Sičevi

in Brezgarjevi, ki so mi čestitajoč izročile v prid glavni družbeni blagajni 454 kamenov, kar je višek narodne požrtvovalnosti. Najsrčnejša zahvala njim, nabiralcem in nabiralcem ter vsem, ki so darovali v CM namen. Prisrčno se zahvalim CM podružnici v St. Vidu pri Grobelnem, ki je proslavila jubilej dne 22. t. m. z veselico. Za krasno prirejeno podoknico sem iskreno hvalo dolžan pevskemu društvu Krakovo-Trnovo, Zvezi pevskih društev in godbi jugoslovenskih železničarjev. Na jubileju so mi med drugim čestitali korporacije in društva: Ljubljanska oblast po g. velikem županu dr. V. Baltiću, univerza po rektorju g. dr. Fr. Kidriču, Ljubljansko mesto po g. vladnem komisariju dr. V. Krejčemu in g. ravnatelju dr. Zarniku, ljubljanska pravoslavna cerkvena občina, JDS, uprava Mestne hranilnice ljubljanske, predsedništvo Kranjske hranilnice, učiteljsvo II. mestne deške šole, Slovenska Matica, Jugoslovenska Matica, Savez jugoslovenskih sokolskih društev, vsa ljubljanska sokolska društva, napredna gospodarska, prosvetna in politična društva iz vseh ljubljanskih okrajev, Splošno žensko društvo, pevski zbor Glasbene Matice v Ljubljani, Gospodarski zvon, akademski družbi Jadran in Triglav, Orjuna in njena krakovsko-trnavska podružnica. Bodi jim zato najdostojnejša zahvala! S čestitkami in darovi so me obduli poleg mnogih meščanov rojaki Sempeterčani in trnovski župljani. Živeli! Ker mi ni moči nebroju voščil, prispevih od blizu in daleč, brzojavov in pismeno v vezani in nevezani besedi, odgovoriti posamezno, ključem: Najsrčnejša hvala vsem! Bog, narod, država! Zdravo. — V Koleziji, dne 28. rožnika 1924. — Ivan Vrhovnik.

— 10 letnica sarajevskega atentata v CSR. Povodom 10 letnice sarajevskega atentata na Franca Ferdinanda in njegovo soprogo se spominjajo vsi češki listi tega važnega dogodka, ki je prinesel podjarmljenim avstrijskim narodom s svojimi končnimi posledicami zaželjeno svobodo. S tem zgodovinskim dnem je zvezano tudi zborovanje čeških revolucionarjev v Pragi. Tudi češki legionarji slave 10 letnico postanka prvih legionarskih vojnih formacij, ki so jih organizirali dobrovoljni inozemskih legij v Franciji, Rusiji in Italiji takoj prve dni svetovne vojne. Iz teh prvih čet se je razvila pomeje češkoslovaška revolucionarna vojska v Rusiji, ki je narasla v celo armado, v Franciji in Italiji pa v številne polke. Povodom 10 letnice svojega postanka in sarajevskega atentata so prišli v Prago češki legionarji, ki so se borili v Rusiji, Franciji in Italiji, da manifestirajo za svobodo čsl. naroda in da se pogovore o važnih političnih vprašanjih. Proslava se je pričela v soboto zvečer z odkritjem spomenika legionarskemu organizatorju Jipi Klerandiu, ki je bil v Rusiji tajnik češkoslovaške narodnega sveta ter glavni vodja legionarskih organizacij v Rusiji. Včeraj so korakale strnjene legionarske vrste po praških ulicah na trg pred staro posvetovalnico, kjer je bil prečitani svečani manifest. Nato so odšli legionarji na praški grad, da se poklonijo prezidentu Masaryku, ki se je tik pred svečanostmi vrnil z Moravske. Popoldne in zvečer so bile različne legionarske prireditve. Legionarske proslave so se udeležili tudi zunanji gosti.

— Iz Prage. Dne 27. junija sta naredila inženjerski izpit na tukajšnji češki visoki šoli kemijsko-tehnološkega inženjerstva naša rojaka Vladimir Rudolf, sin dr. Iv. Rudolfa, odvjetnika v Konjicah, z izvršnim uspehom in Ludvik Fedran iz Hudega pri Stični na Dolenjskem s prav dobrim uspehom.

— Inženjerski izpit je napravil na češki tehniški v Pragi g. Jože Podboj iz znane narodne družine iz Rbnice. Čestitamo!

— Poroka. Na Vidovdan popoldne se je poročil znani trgovec in solastnik trške Lavrič i Kovač, Sombor, g. Ivan Lavrič ml., iz ugledne rodbine »Kapevce« v Loškem potoku z gdnico Marico Kovačovo, zavedno učiteljico istotam in sestro solastnika gorimenovane veletrške. Iskreno čestitamo!

— Kongres vojvodinskih mest. Včeraj v nedeljo 29. t. m. je prišel v Pančevo kongres vojvodinskih mest. Kongresa se udeležujejo vsa važna vojvodinska mesta po svojih zastopnikih. Kongres je včeraj po službi božji imel prvo zborovanje v domu Sv. Save. Kongresu prisostvujejo tudi zastopniki vlade in zastopniki beogradske občine. Povodom otvoritve je kongres pozdravil načelnik občine Pančevo dr. Vladimir Margan.

— Medicinska izložba v Zagrebu. U oktobra prigodom proslave petdesetgodišnjice Zbora liječnika Hrvatske, Slavonije i kongresa Jugoslavenskog lekarskog društva priredjuje zbor liječnika i medicinsku izložbu. Pozvaju se ovime agencijama i medicinski zavodi, liječnici, kupališta itd. industrije, tvrdke i zastupstva farmaceutskih preparata, medicinskih uređaja i sprava, nakladnički znanstveni i popularne domaće medicinske literature starijeg i novijeg datuma i svi zainteresirani, koji bi tom prilikom htjeli izložiti, da prijave uz oznaku površine izložbenog prostora i onoga, što namjeravaju izložiti svoje sudjelovanje najduže do 1. srpnja t. g. Izložbenom odboru Zbora liječnika (na ruke dr. Vladimira Šepuljica) Zagreb, Kukuljevića 32, prizemno (Dispanser), gdje će moći dobiti i sve potrebne informacije. Uredovni sati ponedjeljkom, četvrtkom i petkom od 8—9 prije podne (Kukuljevića 32). Naglašuje se naročito, da bi izložba po mogućnosti imala da prikazuje i razvika higijene i medicinske nauke i njihova kod nas.

— Volitve v bančni sindikat. V Beogradu je bil večeraj občni zbor zastopnikov udruženja jugoslovenskih bank. Odboru je predsedoval podpredsednik Pilc, ravnatelj Jugoslovenske banke. V upravnih oz. nadzorstveni svet je bilo izvoljenih 10 novih članov. Med drugimi so bili izvoljeni: Šičarović, dr. Bugarić, M. Utman, V. Gjočič, M. Alkalaj, M. Čekmenski, dr. Halcin, Mate Bošković, Matejšić in H. Predić. V nadzorstveni svet M. Jovanović, Mihajlo Bokanić, Bakić in B. Aron.

— Ljubljanska telefonska centrala. Kakor smo se informirali v dobro poučenih krogih, se bo navezdajanje vendarle pričelo s preureditvijo ljubljanske telefonske centrala. Sedanja telefonska centrala se nahaja — kakor znano — v drugem nadstropju; nova poštna centrala bo pa poslovala v I. nadstropju, blagajniški prostori bodo pa potem v II. nadstropju. Vrhil se je že komisijski ogled zadevnih lokalo in bomo — post tot discrimine rerum — končno je dobili v doglednem času moderno telefonsko centralo, e katero bo občinstvo silno ustreženo.

— Ustavljanje potniških vlakov št. 9 in 10. Zagrebško ravnateljstvo državnih železnih sporoč, da se bodo od 1. julija dalje redno ustavljali potniški vlaki št. 9 in 10 na postaji Lekenik, da bi mogli potniki vstopiti in izstopiti. Tudi potniški vlak št. 623 se bo od 1. julija ustavljaj na postaji Podusneb. Vlak št. 9 prhalja in odhaja iz Ledenika ob 19.09, vlak št. 10 pa ob 9.37. Vlak št. 623 prihaja in odhaja iz Podusneba ob 22.46. Vsi trije vlaki se bodo ustavljali na omenjenih postajah manj kot eno minuto.

— Vapeh natečaja za spomenik kralju Petru. Osvobodilcu v Velikem Bečkerek. S. U. J. O. U. nam javlja: Jurija je ocenila poslane načrte na sledeči način: 1. nagrada ni bila priznana nobenemu načrtu. 2. nagrada sta dobila Franjo Kršinić in Milan Nedeljković, 3. nagrado je prejel Peter Palavičini. Od ostalih del so bili odkupljeni poslani načrti kparjev Rudolfa Valdeca, Simeona Roksančica, Dušana Jovanovića in Sretna Stojanovića, vsak z 5000 Din. Odbor za postavljanje spomenika je med temi deli izbral načrt Rudolfa Valdeca, kateremu je poverjeno naročilo za izvršitev spomenika.

— Domžalska brezžična postaja. Delo na prostoru, ki je določen za budžo radio-postajo, se bo kmalu pričelo prihodnje dni. Najprej se bo dogradila cesta, ki drži z glavne ceste na travnik, kjer se bo s posameznim dvigalom moderna prometna zgradba, ki bo namenjena za zbiranje.

— Tiki pri Sokolskem domu stoji kraljev spomenik, ki je prvi v Sloveniji, kar je Domžalcem še posebno v čast in ponos, v doglednem času pa dobe drugo zanimivost t. j. radio-postajo.

— Opozorilo k prijateljskemu sestanku rojakov v Kranju 2. in 3. t. m. Kdor se iz kakršnegakoli vzroka ne more udeležiti sestanka oba dni, ali ne more napraviti izleta na Jezersko, naj pride vsaj na izlet na Šmarjetno goro 2. t. m. popoldne. Ako se želi udeležiti tudi skupnega kosila ob 13. naj to naznani po dopisnici pripravljalnemu odboru v Kranju. — Vabljeni so vsi duševni delavci/projaki brez razlike stanu in strank.

— Smrtina kosa. Umrli je 28. junija ob pol 8. jutraj g. Pavla Müllerjeva rojena Indof. Pogreb se vrši danes 30. junija ob 17. iz Leončiča, Stara pot 2 na pokopališče k Sv. Križu. — Blag ji spomin!

— V Malem Grabnu v Ružičnikovem kopališču na Viču bi bila v soboto kmalu utonila 10letna K. Batelino. Zabredla je v globoko vodo in ker ni znala plavati, se je začela potapljati. Šele ko je začela klicati na pomoč, so prisotni skočili v vodo. Že nezavestno deklico je komaj rešil J. Barčar, ki jo je z umetnim dihanjem in drgnjenjem kmalu spravil k zavesti.

— Strašna smrt! Je umrl 32letni Milan Pinter iz Podsobotina. Ko je nabiral na Sobotini vojni material, je postal žrtev eksplozije. Ves razmesarjen z raztrganimi rokami in nogami je padel med kamenje, s katerim se je valil po hribu nizdol in padel v jamo, globoko deset metrov. Iz jame so ga potegnili še živega ali ko so ga peljali v bolnico, je med potjo umrl.

— Izgubil se je na sv. Rešnjega telesa zvečer na potu bolnica-Novi Vodmat bel damski slammik z dolgim belim trakom. Pošten najditelj se uljudno proš, da bi tega odda potni nagradi na policiji.

— Kar Vi potrebujete, to je Elzašlud. To pravo domače sredstvo, katero prežene Vaše bolečine! Poizkusna pošiljka D 27. — Lekarnar Eug. V. Feller, Stubica Donja, Elzarz št. 238, Hrvatska.

IZ CELJA.

— Vidovdanska proslava v Celju se je izvršila na lep način. Mesto je bilo odeto v državne in narodne trobojnice. Ob 9. se je vršila v župni cerkvi sv. Danijela slovesna zadušnica, kateri so prisostvovali zastopniki civilnih in vojaških oblasti, vojaštvo ter mnogo občinstva. Ob 10. je bil pravoslavni parastos v veliki dvorani Narodnega doma, katerega je opravil pravoslavni svečenik dr. Perić in mu je prisostvovalo mnogo občinstva. Po parastosu je imel lep govor o pomenu proslave Vidovdane dne mestni župan g. dr. Hrašovec. Istotako se je ob 10. vršila služba božja v evangelijski cerkvi. Zvečer je imelo vojaštvo obhod po mestu. Trgovine so bile zaprte, delo je počivalo v vseh obratih in delavnicah.

— Prvi koncert smo imeli letos v nedeljo od 11.—12. ure dopoldne v mestnem vrta. Priredila ga je železničarska godba.

— Volitve župana v občini Celje-okolica so se vršile v nedeljo dopoldne. Klerikalci so se zvezali z nemškutarji, s katerih pomočjo je bil izvoljen županom okoliške občine Celje klerikalec Ivan Glušek. posestnik na Zgornji Hudinji. Dobil je 12 klerikalnih in 4 nemškutarske glasove, dočim so odborniki Gospodarske stranke ter socialisti obeh grup oddali pri tretjem glasovanju prazne glasovnice. Volitev podžupana in svetovalcev se ni izvršila, ker se je razbila po krivdi klerikalcev. Vrši se ista ponovno prihodnje nedeljo. Klerikal-

ce je pri svetovalskih volitvah postalo sram svoje zveze z nemškutarji, vendar pa bodo juho, katero so si s tem skuhal, morali sami posebeati.

IZ MARIBORA.

—m Vidovdanska proslava. Mesto je bilo odličeno z večjim številom zastav. Dopoldne v stolnici pontifikirala masa s rekvijem za preminule domovinske borce. K tej cerkveni slovesnosti je veliki župan dr. Pirkmajer povabil vse preda, tajnike civilnih in vojaških oblasti. Napovedana in pričakovana vojaška parada je izostala. Ob 11. dop. se je vršilo v dvorani Narodnega doma predavanje brigadirja polk. Nikolića o osvobodilnih bojih na Kosovu, sveder v restavraciji istotam družabni večer častilnega zbora.

—m Narodno gledališče. V četrtek in petek je bila zaključena predstava opere »Carmen«, ki je zlasti sijajno zaključila v petek je bila zaključena predstava opere rošili svoje vloge. Posebno razpoločena je bila ga Mitrovičeva, gđ. Vladimirova in g. Govorov. Gđ. Vladimirovi so ploskali na odprtem odru. Pri vsakem dejanju so morali solisti ponovno na oder, pa tudi neumorni g. ravnatelj Mitrovič. Dobil je lep venec, solisti pa mnogo šopkov. Z ne navadno slajnim uspehom se je »Carmen« pričela in tudi zaključila.

Turistika in sport.

MARIBORSKI RAPID V LJUBLJANI.

RAPID : ILIRIJA 3:0 (1:0).

(Prvi čas.)

Mariborski »Rapid« je gostoval včeraj in soboto proti ljubljanski Iliriji. Rapid nas je faktično presenetil. Moštvo je pokazalo od svojega zadnjega nastopa neverjetno velik napredek ter je danas za Ilirijo brez dvoma najmočnejše v Sloveniji. Rapid je že s svojimi zadnjimi stopi proti S. K. Mariboru, S. K. Jadranu itd., v katerih je zmagal s visokim rezultati, pokazal svojo dobro formo, ki jo je ohranil tudi pri svojih obeh v Ljubljani absolviranih tekmah. Mariborčani so na stopili v soboto v sledeči postavi: Pelko Barlovič, Kurzman-Pernar III., Baumgartner, Klipšatter-Turina, Löschnig II., Pernar II., Tergelst in Löschnig IV.

Ilirija v soboto: Miklavčič I.-Beltram, Miklavčič II.-Hus, Zupančič Gabe in Lado-Pevalek I. Oman, Učak, Doberlet, Zupančič Janez.

Duša mariborskega moštva je famozni branilec Barlovič-igralce, ki razpolaga z izredno tehniko in taktiko in poleg tega ga odkljuje dolg osvobodilni udarec. Barlovič je razčistil najkritičnejše situacije in je udušil vsako akcijo ilirjanskega napada že v prvi polovici. Dobro mu je sekundiral njegov partner Kurzman. Krilška vrsta je delovala neumorno in požrtvovalno. V napadu ima Rapid talentirane igralce, predvsem je izrazit Löschnig v desni zvezi. Kar se tiče kombinacije je Rapid v koboto Ilirijo daleko prekašal in bi zaslužil a svojo igro upravičeno zmago. Ilirija je od igrala v soboto svojo najslabšo tekmo v letošnji sezoni. Celo moštvo je igralo neravno in raztrgano. Najslabši del je tvorila obramba, kjer je bil Miklavčič II. izredno slab. Halves linija s izjemo Husa je bila pod povprečno formo. Hus je momentano v visoki formi in je oba dneva najbolj krilec. Forwardova leva stran s Pevalekom na čelu je bila boljša od desne. Trio ni pokazal niti ene smiselne kombinacijske poteze. Podajanje žoge je bilo netočno, start in stoping slab. V streljanju na goal je vladala velika nesigurnost. Sobotna tekma je bila nezanimiva. Mariborčani so bili v prvem polčasu in v pričetku drugega v premoči in so vodili že z 2:1. Šele nato se je povzpela Ilirija, in je dosegla po Omanu izenačenje ter po diktrani enajstmetrovki vodstvo. Rapid je izravnal po Löschnigu. Prvi goal za Ilirijo je zabil Doberlet, za goste leva spojka: ostala dva Löschnig. Sodil je g. Vodišek zelo objektivno.

ILIRIJA : RAPID 3:0 (1:0).

(Drugi dan.)

Včerašnja tekma je bila dokaj zanimiva in le škoda, da je dež pokvaril njen potek. Obe moštvi sta nastopili v spremenjeni postavi; Ilirija s Pammerjem, Vidmajerjem, Pogačarjem in Bregarjem, Rapid s izmenom Pernarja III. po Pernarju I.

Ilirija nas tudi včeraj ni popolnoma zadovoljila, igrala pa je pod Pammerjevim vodstvom precej boljše in je dosegla, kar je iz rezultata razvidno, lepo zmago. Doj pa je bil trd in zmaga izvojevana z največjim naporom. V prvem polčasu je Ilirija popolnoma prevladovala, kar je zaslužno neumorne kriliske vrste. Rapid se je vrge na žilavo obrambo in odzdral je vse silovite napade skoraj do konca polčasa. Šele tik pred tega zaključkom je uspelo Omanu po lepi kombinaciji Vidmajer-Pammer-Oman, doseči vodstvo. Del drugega polčasa so še tudi dominirali zeleno-beli in dosegli po Pammerju še dva gola. Tretjega je po nesreči zakrivil, oziroma popešil sam vratar. Šele po padcu tretjega gola se je Rapid opustil trdega oklepa n prešel v protinapad. Vrata Ilirije so bila večkrat resno ogrožena, le pri streljanju so imeli Rapidovci smolo. Časten goal bi vse, kakor zaslužili. Konec igre je bil popolnoma v njih rokah.

Tekma kot že rečeno je bila precej na višini. Igralo se je obojestransko v ostrem tempu, mestoma unfair. Od Mariborčalov so ugajali predvsem Barlovič, vratar Pelko in srednji krilec. Pri Iliriji je zadovoljevala krilška vrsta in obramba, napad je igral neodločno in nekateri igralci so pokazali popolno nezmožnost v streljanju. Proti koncu je moštvo popolnoma reputilo in Gabe je le statiral. Še eno je dal iz sebe vse.

Sodil je g. Betotto nepristransko in zadovoljivo. Obisk oba dni ni bil in bi tekmi zaslužili boljši poset. Naša publika še vedno omalovažuje manjše klube in se zlasti opazi, da domačih tekem gros sportne publike anglo ne poseča.

Gledališko pismo z Dunaja.

24. junija 1924.

Poročal sem že na kratko o gostovanju češke opere iz Olomuča v tukajšnjem Metropol-Theatru, ali pomen in važnost tega gostovanja je tako velik, znači tako znamenito zmago češke glasbene umetnosti v pohodu po kulturnem svetu, da moram nekaj več povedati o tem dogodku tudi naši slovenski javnosti.

V boljše umevanje in primerjanje moram pa zopet omeniti prvi dohod češke opere na Dunaj 1. 1892. o priliki mednarodne glasbene in gledališke razstave (in ne ob jubilejni razstavi 1. 1898, kakor sem pomotoma zapisal — bil sem tukaj tudi 1. 1892.), ko je nastopal (slučajno tudi v Pratu!) ravnatelj Subrt s svojo opero „Narodno divadlo“ iz Praga. V početku junija 1892. so torej umetniki iz Prage privrli na Dunaj „Prodano nevesto“ (štrikrat), dalje Dimitrije, Namluvy Pelopovy in Dalibora (dvakrat).

Radi razstave so bili na Dunaju zastopniki vseh narodov, ki so bili torej priče o zmagovalnem nastopu češke glasbe v prvem glasbenem središču Evrope. In vsi listi so las-kavno, navdušeno pisali o Smetani in o praški operi. Dvorna opera si je takoj pridobila znamenitega basista Heša (ki je petel Kecal), „Prodano“ je prišla v stalni repertoar dvorne opere in s tem so bila na stečaj odprta vrata češki glasbeni umetnosti po kulturnem svetu.

Od takrat smo doživeli šele letos nov poskus, ko je češka opera iz bližnje Bratislave nastopila v Volksoperi s — „Prodano“. Vsepeh je bil lep. — Ali vsa pričakovanja je nadkrila opera iz Olomuča pod spretnim vodstvom pogumnega ravnatelja Antonina Drašlerja, ki je sinoči zaključila svoje zmagovalno gostovanje; namesto nameranih 8 dni in še to v strahu za moralni in gnotni vspeh, je bila tu 30 dni, v katerih je dala — 37 predstav.

Prvi poskus daljšega gostovanja se je torej sijajno posrečil, dasi je naša češka umetnost jako neprimerno zatočišče v bolj primitivnem gledališču „Metropol“ daleč tam zunaj v šumnem praterskem ozračju, ki je vedno jednako, pa naj se je že imenovalo „Venedig in Wien“ ali „Kaiserpark“ ali zdaj „Bunte Stadt“.

Tukajšnja češka manjšina je bila nervozna v pričakovanju, kaj bo s tem le „Provinztheatrom“ v evropskem glasbenem središču, kjer je kritika jako ostra, dasi — pravična. Takoj v prvih dneh je rastel ponos dunajskih Cehov, a med Nemci se je pojavljalo rastoče zanimanje in končno občudovanje. Vsi znani kritiki-strokovnjaki so priobčevali v vseh tukajšnjih dnevnikih obsežne ocene predstav, glasbe same in tudi zanimivih, originalnih dejanj (libretto). — Po 8 dneh, ki so bili določeni za gostovanje, je začelo zanimanje napeto rasti, da so Olomučarje radi podaljšali, pa zopet podaljšali in končali šele večeraj; sedemkrat so dali kar po dve predstavi na dan: popoldne ob 3. in zvečer ob 8.

Poleg že objavljenih oper so dodali še: Dvořákov „Čert a Káča“ (Vrag in Katra - Teufelskätchen) in Kovařovicovo „Psovlavce“. — Dunajska kritika se je bavila posebno mnogo s komično opero „Vrag in Katra“, ki se odlikuje med vsemi šaljivimi operami po svoji mikavni narodni vsebini in duhovito razpletu in glasbi.

Zašel bi predaleč, ako bi se hotel približati bavitvi s posamičnimi predstavami in — umetniki; zato rečem le na sploh: da je bila sicer stroga dunajska kritika zadovoljna, a nekateri solisti so naravnost imponovali. „Volksoper“ si je zagotovila „basistu neslychané mohutnosti“ Nováka, a ravnatelj Drašler ima baje že v žepu mnogo ugodnejšo pogodbo z nekim velikim gledališčem za — prihodnje enomesečno gostovanje. — Taka zmaga na Dunaju odpira vrata nadaljnjim zmagam drugod po svetu. Vsa čast g. Drašlerju in njegovim pevcom!

★ ★ ★

Operni pevec František Broulík (rojen 1853.) je bil po dovršeni srednji šoli učence slovečega tenorista Lukasa; obenem je bil v službi odvetnika dr. Linhart, takrat merodajnega glasbenega kritika v Pragi. — Broulík je bil angažovan v „Narodnem divadlu“, od tam je prešel kot prvi tenor v Lipsko, l. 1881. na dunajsko opero, l. 1884. pa je postal član kraljevske opere v Budimpešti. L. 1902. je šel „v pokoj“, ali ker ni hotel sprejeti ogrskega državljanstva, ni dobil pokojnine. Preselil se je na Dunaj, v mnenju, da bo mogel živeti od obresti svojih prihrankov. Ali vse svoje tmetje je imel v avstrijskih rentah, ki so po vojni izgubile vsvo vrednost. — Da more živeti, je sprejel službo pogodbenega uradnika na tukajšnjem češkem generalnem konzulatu.

Gostovanje olomuške opere v zadnjem mesecu je Broulíka silno veselilo; obudilo mu je vse lepe in težke spomine iz minolih časov, posebno pa na Smetano in Dvořáka. — Naj omenim nekaj zanimivega o Dvořáku, kar je Broulík sam doživel.

V letih 70ih je sedel Dvořák poleg Valčíka Novotnega v orkestru „Narodno divadlo“ za — pultom viole. Nekega dne je prišel Dvořák žarečih očih v pisarno dr. Linhart, ki mu je izročil v oceno rokopis — „Slovanskih plesov“. (Broulík je bil navzoč). A Linhart je uničil Dvořáka z besedami: „O vlastni tim tretkem (otročarju) čujete?“

Dvořák je začel obupavati nad svojim glasbenim talentom, — in hotel je biti gotov sam s seboj: šel je na Dunaj k — Brahmsu. Tega gospodinja je sprejela rokopis „Slovanskih plesov“ in mu rekla, da Brahms nima časa, naj se torej Dvořák vrne drugo jutro. — Brahms je že takrat trpel na srčni hibi, in ker ponoči ni mogel spati, se je spomnil na Dvořákov rokopis; začel je igrati in je igral do

jutra, ni se mogel dovolj nasititi te krasne skladbe. Ko je prišel Dvořák, mu je Brahms dejal: „Vi hočete sodobo o svoji sposobnosti od mene? Saj ste sam večji duh nego sem jaz!“ — In takoj je Brahms napisal svojemu založniku Simrocku v Lipskem toplo priporočilo, na kar je ta za visoko ceno kupil vse do takrat izvršene Dvořákovske skladbe. — Tako je postal Simrock založnik vseh Dvořákovih neumrljivih del. — Dvořák je postal „ein gemachter Mann“ in je seveda takoj zapustil svoj pult v „N. d.“, kjer pa je še dolgo ostal Novotný.

Broulík je zaklical umetnikom iz Olomuča presrčni: „Na shledanou!“ — In to se tudi zgodi. Olomuška opera je zapustila na D. stotoče občudovalcev, ki ji kličejo: „Na svidenje!“

★ ★ ★

„Volksoper“ — kjer poje naš dr. Adrian in pride tje Novák iz Olomuča — priredi v

prihodnjem dnehu ciklus klasiških komičnih oper. — „Prodano nevesta“, to eminentno češko operno delo, ne spada prav v družbo „Marthe“, „Fra Diavolo“, „Veselo žene windsorske“ itd., zato je „Ljudska opera“ privedla nemško predstavo „Die verkaufte Braut“ posebej že 17. t. m. Vsepeh je bil popoln. — Ali čuditi se moramo, da „Volksoper“ ni spejala v nameravani ciklus Smetanove „Dve vdovi“, katero je tudi stroga nemška kritika postavila v prvo vrsto — klasiških komičnih oper. — Novi ravnatelj „Volksopere“ dr. Stiedry (zanimivo je, da je na tej operi angažiranih pet doktorjev, ki so dali prednost temu poklicu) je šele malo časa na tem mestu, kaže izredno spretnost in velikopoteznost, zato upam, da nam poda v polpolni nemški opremi tudi — „Dve vdovi“.

A. G.

Gospodarstvo.

SPLOŠNE DOLŽNOSTI
DAVKOPLAČEVALCEV V
III. ČETRTLETJU 1924.

(Opozoritev trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani.)

I. Hišna najmarina.

Za odmero hišne najmarine za l. 1924 in za l. 1925 v krajih, v katerih so hišni najmarini zavezana vsa poslopja, torej tudi poslopja, ki niso oddana v najem, in za l. 1924. v ostalih krajih, so hišni posessniki dolžni vložiti napovedi v donosu hišne najemščine pri pristojnem davčnem oblastvu do konca meseca avgusta t. l. Izpremembe, ki nastanejo glede višine hišne najemščine izza vložitve napovedi do konca l. 1923., se morajo davčnemu oblastvu naznaniti.

Hišni posessniki, ki ne bi pravilno in točno prijavili hišne najemnine, izgube razen tega, da jih zadenejo kazenske posledice, pravico, sodno zahtevati večjo najemnino od one, ki so jo prijavili davčnemu oblastvu.

Ako ne predložijo hišni posessniki napovedi o najemni v določenem roku in ako se tudi na ponovni poziv ne odzove v treh dneh, se kaznuje v denarju do 100 Din. — Ako se pa tudi v nadaljnjih 8 dneh ne odzove pozivu, odpošlje davčno oblastvo na lice mesta uradnega odposlanca, ki sestavi napoved proti povrnitvi efektivnih stroškov, odobrenih po stroškovniku.

Hišni posessniki, katerih v najem dara poslopja nimajo več nego 7 stanovanjskih prostorov, so upravičeni ustno napovedati hišno najemnino pri županistvu, ki zbira take podatke v tabelarnih zapisnikih.

II. Posebna pridobitna.

Za vložitev napovedi za l. 1923 poteče zadnji rok dne 1. julija 1924. Podjetja, ki še nimajo odobrenih računskih zaključkov za preteklo poslovno dobo in torej napovedi ne morejo predložiti, naj si takoj izposlejo podaljšanje roka.

III. Davek na poslovni promet.

Davkoplačevalci, ki so zavezani plačevati davek po knjigi opravljenega prometa, so dolžni odpremiti davek za III. četrtletje 1923. do 30. julija 1923 in hkratu predložiti prijavo. Zamudniki se še posebej opozore na svojo dolžnost ali s posebnim pozivom ali z javnim razglasom ter z zapetrom uradne ocene ter rednostnih glob. Kdor vložil nepravilno prijavo, izgubi pravico pritožbe.

IV. Dospelost direktnih davkov.

Dne 1. avgusta 1924. dospo v plačilo vsi direktni davki za III. četrtletje 1924. Davčni uradi so upravičeni jih po 14. avgustu 1924 prisilno izterjati in zaračunavati poleg 6 % zamudnih obresti še za opomin 4 % terjanege zneska. Za plačilo vojnega davka veljajo posebni roki, ki so razvidni iz plačilnih nalogov.

V. Razgrnitev predpisnih izkazov.

O davkih, ki so jih davčna oblastva odmerila v preteklem četrtletju, bodo razgrnjeni predpisni izkazi prvih 15 dni meseca julija t. l., kolikor niso davčni zavezanci na razgrnitev izven tega roka že bili opozorjeni individualno ali z javnimi razglasi.

O predpisu dohodnine se davčni zavezanci potom občne obveste s posebnimi obvestili, katera nadomeščajo predpisne izkaze, ki so se do sedaj razgrinjali pri občinah.

VI. Dospelost nekaterih
perijskih taks.

a) Od kuponov ali dividend kakor tudi od tanih ali finančnih prihodov v 15 dneh po odobritvi bilance (tarifna postavka 10. pripomba 5).

b) Do dne 15. julija t. l. morajo delniške družbe (denarni zavodi) predložiti davčnemu oblastvu ali finančni upravi seznamov otvorenih ali tekočih računov v minulnem polletju ter za vsak račun prilepiti takso po 20 Din na seznamek (tar. post. 37).

c) Od dopolnilne prenosne takse v letnem znesku nad 500 Din je plačati drugi obrok od 1. do vstega 15. julija t. l. Kdor ne položi predpisane vsote v določenem roku, plača poleg redne takse 6 % obresti in kot kazni še dvakratni znesek nepolnožene takse. (tar. post. 12. pripomba 12. odst. I., št. 1. in 3.)

d) Dne 31. julija t. l. je plačati takso za pravico, da se točilo pičaje, za II. polletje 1924. Če se ta taksa ne plača pravočasno, je kazni trikratni znesek redne takse poleg plačila redne takse. Če točilec ne plača redne takse niti v 30 dneh do dne, ko bi jo bilo moral plačati, se mu odvzame pravica do točenja pičaje.

★ ★ ★

— Mariborsko sejnisko poročilo. Na svinjski sejni dne 27. junija t. l. se je prijavilo 135 svinj, 3 koze in 3 kozlice, skupaj 141 komadov. Cene so bile sledeče: 5 — 7 tednov stari kom. Din 150—225, 7—9 tednov 275—350 (250—300), 3—4 mesece 625—700, 5—7 mesece 750—850, 8—10 mesece 1050—1200, 1 leto 1500—1750, 1 kg žive teže Din 15—17,50, 1 kg mrtve teže 20—23,75, koze komad 300—350, kozlice komad Din 300. Tokrat je bilo toliko kupcev, da so se prodali vsi komadi.

— Industrijskoobratna razstava in občinski svet. V zadnji občinski seji je prišlo v razpravo tudi vprašanje prireditve industrijske obrtne razstave. Župan je razstavo priporočal. Sklenilo se je, da občina odobri odstopi prostora v šoli, glede uporabe vrta pa naj se odbor sam dogovori z upravo Dijaškega doma.

— Dobava mesa. Pri intendanturi Dravske divizijske oblasti v Ljubljani se bo sklenila dne 2. julija t. l. direktna pogodba za dobavo mesa za ljubljansko garnizijo. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

— Dobava moka. Pri odeljenju za mornarico v Zemunu se bo sklenila dne 3. julija t. l. direktna pogodba za dobavo desetih vagonov pšenične moka tipa »6« novosadske borze. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

— Dobava mila. Pri odeljenju za mornarico v Zemunu se bo vršila dne 18. julija t. l. druga ofertalna licitacija glede dobave dveh vagonov mila. Predmetni oglas z natančnejšimi podatki je v pisarni Trgovske in obrtniške zbornice v Ljubljani interesantom na vpogled.

— Dobava jekla. Direkcija državnih železnic v Ljubljani razpisuje ofertalno licitacijo na dan 8. julija 1924 za dobavo 19.000 kilogramov peresnega jekla. Pogoji se nahajajo na vpogled pri ekonomskem odeljenju Direkcije državnih železnic v Ljubljani, Gosposvetska cesta (nasproti velesejma) vsak delavni dan od 10. do 12. ure.

Nosite samo BERSON
gumi pete in potplate. Dajo elastično hojo, so cenejše in obdržijo Vaše čevlje trajne.

To in ono.

FANTOMAS.

Tako se imenuje svetovnoznani roman, ki šteje 32 zvezkov, katerih vsaki ima 16 tisoč vrstic. Spisala sta ga francosko umrla Pierre Souvestre in Marcel Allain. Fantomas pa ni edino delo g. Allaina, ki lahko dokaže, da je v svojem življenju napisal že nad 49 milijonov vrstic. Sicer je pa skromen možak in se s tem ni še nikdar hotel pohvaliti. Majhen je in suh, ima odločne poteze in se prav veselo smeje. Živi v Parizu ali nega okolici, rad vesla, je navdušen za brezličnost in zbira stare risbe. Nikakor ne diši po črnilu... Tako nam ga je opisal neki časnikar.

Prvi uspeh imenovanih dveh pisateljev je bil veliki pustolovski roman Le Rour, ki ga je „L'Auto“ priobčil l. 1910. Postal sta na mah slavna in znani pariški knjigar Fayard ju je nekega dne poklical k sebi. Hotel je od njih roman v petih zvezkih. Napravila sta tri načrte, a nobenega ni sprejel. Šele s četrtem se je zadovoljil. Treba je bilo samo še najti primeren, zelo privlačen naslov. Souvestre je predlagal Fantôme, toda nemi e na koncu ni dal besedi dovolj glasu, Allain se je odločil za Fantomas, a knjigar Fayard je slabo pisano besedo čital Fantomas.

— Izbrano! je vzkliknil. Kar se tiče platnic in plakata, imam že vse potrebno. Pokazal jima je risbo neznanega risarja, ki je bila napravljena za Plules Pink. Predstavljala je maskiranega gospoda v fraku, ki se dviga na obzorju in meče na Pariz, ležeč pod njegovimi nogami, skatle tega zdravila.

— Nadomestili bomo škaltje z bodalom, je dejal ženjalni knjigar.

Sedaj sta se oba pisatelja spravila na delo. Zaporedoma sta narekovala petim stenografom vsak po štiri ure na dan.

Stenogrami sta nato dala prepisati na stroj, poglavje za poglavjem po natančnem načrtu. Po tej metodi sta delala vsak deset ur na dan in sestavila prvi del v desetih dneh. Pozneje sta pa hotela vmes tudi potovati in ker nista hotela prekiniti svojega dela, sta si kupila vsak svoj parlograf in narekovala vanj vsako jutro. Tako sta imela kmalu 50 valjev in jih pošiljala stenografom.

Prve knjige Fantomasa so bile tiskane v 600.000 izvodih. Avtorja pa sta začela dobivati nebroj čudnih pism od norcev, zasledovalnih, od občudovalcev, pisma hvaležnosti in sovražstva, tehnične nasvete prvostinskih inšpektorjev, kritike iz pravnega stališča itd.

Fantomas je bil preveden v angleščino, nemščino, italijanščino, španščino, portugalsko, inozemščino, na turško, rusko, švedsko, romunsko, japonsko...

ŠTIRI SMRTNE OBSEDE.

V času od 20. do 24. tm. so bile izrečene štiri smrtne obsode. Dne 20. tm. se je vršila pred banalskim okrožnim sodiščem razprava zavratnega umora trgovca in posestnika Milana Rakića iz Martinca, okraj Prnjavor. Žuna je čakal Rakića dne 23. februarja na cesti in izpalil na njega štiri strele. Rakić je bil takoj mrt. Žuna, katerega pripovedovanje je bila žalostna povest, o seljakem življenju, je moral prestopiti vse gorje ubogega seljaka. Petnajst let je obdeloval neko zemljišče in si postavil svoj dom, dokler ni prišel lepega dne Milan Rakić in ga kot lastnik zemljišča pognal z doma in prodal zemljo...

Senat je obsodil žuna na smrt na vešalih. Zagovornik žune je vložil ničnostno pritožbo.

V Mostarju sta bili 23. tm. izrečeni dve smrtni obsodi. Na smrt na vešalih sta bila obsodena Stevo Bijelić in Gjuro Pavlović, ki sta umorila zakonsko dvojico Kisina. Oba sta vložila ničnostno pritožbo. Po razglasitvi obsode se je Bijelić čisto no nasmel, dočim je Pavlović poblebel in zadrtel.

Pred beogradske poroto se je vršilo zasliševanje enajstoroce kosmajskih razbojnikov. Na obtožni klopi so sedeli Mladen Vasić, Radojica in Tihomir Mladenović, Aleksa Brkić, Slavo Majstorović, An. drey Jovčić, Radojica in Draginja Slavković, Živko Ranković, Stanislav in Draginja Majstorović, vsi obtoženi tatvine in ropov ter enega uboja. Obsodeni so bili Radojica Slavković na 20 let ječe, Mladen Slavković na 18 let ječe, Živko Ranković na 10 let in Peter Pantić, ki je kupil nekaj ukradenih predmetov na 10 dni zapora ter izgubo državljanstva časti. Mladen Vasić je bil obsodjen na smrt na vešalih, ostali obtoženci pa so bili oproščeni.

SENZACIONALEN PROCES
V PARIZU.

Na obtožni klopi pariškega sodišča sedi znana osebnost, grofica Tessancourt in poleg nje mlad Rus po imenu David Mesner, ki je v tem zagonetnem procesu sokrivec in — tožilec.

Grofica Tessancourt je 50letna mонденka, v vseh pariških nočnih lokalih znana kot bogata, velikodušna aristokratinja, ki se rada zabava v veselji družbi in vedno išče ljubavne pustolovščine z mladimi mošči. V nekem baru se je grofica Tessancourt, ki je navzlic svojim petim križem virtuozinja v modernih plesih — seznanila z ruskim emigrantom Davidom Mesnerjem, ki je bil v lokalni nameščen kot plesalec. Nekega lepega dne pa je Rus brez sledu izginil in ves trud madame Tessancourt, da bi ga našla, je ostal brezuspešen.

Nekaj tednov kasneje se je pojavil v groficienem stanovanju neki neznanec s črnim brado, ki se je predstavil kot kriminalni uradnik pariškega varnostnega urada. Ima nalog, je razlagal presenečeni grofici, da stanovanje preišče. Kar obstopa

sum, da je grofica zaščitnica neke tatinske tolpe.

Grofici se je zdelo obnašanje defektiva sumljivo. Poklicala je stražnika, ki jo dozdnevnega kriminalnega uradnika pozval, da se legitimira. Sedaj se je ugotovilo, da nepravilno detektiv ni bil nihče drugi kakor Rus David Mesner. Kaj je hotel pravzaprav s hišno preiskavo, se ni dalo ugotoviti. A lije hotel grofico okraštiti, ali pa ga je nagnala ljubosumnost, da je vdrl kot detektiv v njeno stanovanje?

Pri svojem zaslišanju je Mesner presenetil oblasti z izjavo, da je grofica Tessancourt najnevarnejša pariška tatnica. Obiskovala je najelegantnejše lokale in gledališča, predvsem opero, da je lahko kradla dragocene kožuhe in nakite. Tekom preiskave je sodišče zahtevalo od Rusa, da poda točnejša pojasnila o navedenih tatvinah grofice Tessancourt. Mesner je zagotavljal, da je njegova izpoved resnična. Podrobnosti ne more navesti, ker je že več let strasten kokainist in vsled uživanja omamljenih sredstev trpi na spominu. Grofica je izjavila, da je Mesnerjeva obtožba samo plod maščevanja zavrnjenega ljubimca.

Madame Tessancourt je bila oproščena. Po razglasitvi obsode je padel Mesner v nezavest, med tem ko je grofica ponosnih korakov odšla iz dvorane.

Kratkočasnice.

• Učitelj: »No, malčki, ker se je šolsko leto končalo vam želim, da lepo preživite počitnice in pridete jeseni pametnejši v šolo kot ste zdaj!« — Učenci: »Hvala, hvala, ena ko!«

• Tvoj mož se pritožuje, da mu niti gumbov nikoli ne prišije!« — »Ah, več kaj, bi že, pa nimamo šivalnega stroja!«

• Imeniten soprog. — »Moj mož se giblje vedno v najvišjih krogih. — »Seveda, ker je dvorni lakaj!«

• Sporazum. — »Ali je res, da se je pesnik Namiščljen s svojo ženo zopet sprijaznil?« — »Res! Kar on zloži, čita ona; kar pa ona skuha, je on.«

• Mati pride v sobo in vidi Tončka, ki leži pod stolom in kriči. Dvigne ga, mu da kosček čokolade in odide. »Veš kaj, Tonček, jutri se vlečem pa jaz pod stol,« pravi Anica, »pojutrišnjem pa prideš spet ti na vrsto.«

• Priznanje. Stric: »No, Mirko, kaj sta pač tvoja mama in papa rekla, da sem se jaz, stari osel, še enkrat oženil?« — Nečak (prisrčno): »Da, striček, prav tako sta rekla.«

• Poznavalec ljudi. »To je pravi norček.« — »Oh, papa, ali ne veš, da je pravkar prošil za mojo roko.« — Res? Pa še praviš, da ne poznam ljudi.«

• Nesporazumljenje. Učitelj (na koncu pridige): »Tako ne gre več naprej, Vera! Danes popoldne si dovolim, da obiščem na domu Vašo gospo mamo in se z njo pogovorim!« — Vera (zardela): »Oh, gospod doktor, res? To bi bilo naravnost nebesko!«

— Nagajivo. »Učenihi ženski moj mož ne ljubi posebno.« — »To sem si pri tvojih poroki tudi mislila.«

Drobiž.

• Metuzalem v letalu. Najstarejši človek, ki se je dosedaj vozil v letalu, je glas-sary poročil londonskih listov 108letni Harry Moore, ki je istočasno tudi najstarejši mornar na svetu. Moderni Metuzalem, ki je bil rojen leta 1816 v Kingstonu na Jamaiki, živi sedaj v Melbourneu v Avstraliji in praznovati je svoj 108. rojstni dan z dogodkom, ki je bil njegova srčna želja; z letalom se je peljal na daljši polet. Starec se je veselo krotahal, ko so mu prinesli usnjeno čepico in mu nadel letalska očala. Priročno se je vspel na letalo in se komodo vsedel na sedež. Par minu kasneje je že plovil nad Melbourneom. »Vsak dan bi se vozil, tako se mi je dopadlo,« je rekel po vožnji. Značilno pa je, da se starec avtomobilov boji.

• Toča ubila okoli 100.000 piščet. Jajca so eno najhujših izvoznih pridelkov Rusije in znaten del ruskega eksporta obstoji v jaci. ki se v glavnem izvažajo v Anglijo. V gubernijah Smolensk in Jaroslav se morda nahaja največ perutnine na svetu. Pred kratkim pa je zadela obe guberniji strahovita katastrofa. Padala je toča, debela kot golobja jajca in sicer dve polni uri. Pri tem je bilo obitih nad 100.000 piščet, kar bo seveda neugodno vplivalo na izvoz jaje iz Rusije.

• Smrten skok z letala. Na letališču v Lipskem se je prigodila to dni smrtna nesreča. Artistinja Roza Schindler je skočila iz višine 200 m iz letala s padalom. Padalo pa se ni odprlo in artistinja je obležala mrtva.

• Valjiv gost. Nekdo je rad obiskoval svoje prijatelje, pa je imel to čudno slabost, da ga je bilo silno težavno odslaviti iz hiše, kamor je bil zašel. S svojim obiskom je nekoč počastil tudi bivšega šolca. Ta se je brž naveličal njegove družbe, pa ni vedel, kako bi mu pojasnil, da zdaj slahko gre. Stopil je k oknu in opazoval nebo. »Obliki se grmadijo,« je rekel, »deževalo bo.« Njegov gost je odvrnil: »Če se k nevihti pripravila, pa res še ne morem iti; saj me lahko med potjo ujame dež.« Nesrečni gostitelj, ki se mu je bil načrt docela ponesrečil, si je še enkrat ubil glavo in napravil drug načrt. Znova je stopil k oknu in motril nebo. »No, nebo se je zjasnilo, zdaj upam,« je pristal vil, »da ne bo deževalo.« Čudovito mirne se gost odgovoril: »No, če ne bo deževalo, se mi pa še ne mudi. Rad še nekoliko posidim, če ti je prijetno.«

Kornel Makuszyński

Življenski naveličanci.

Šimen Hrušt si je oblekel neke vrste obleko, podobno ogrinjacu, stisnil v žep velikanski revolver, prižgal smodko in stopil na ulico. Zdelo se mu je, da ga gledajo vsi mimoidoči z tajinstvenimi obrazi in se mu umikajo z grozo. Vetr je žvižgal zdaj v visoki intonaciji, in se spet neumno režal, kajti se mu je posrečilo ugasniti ulično svetilko. Dežek je padal kot skozi sanje, v tem času v izprehajališču? dež pljunajhuje blatu, kajti je prišel do jako modroga zaključka, da človeku, ki gre v smrt, ni treba paziti na gamaše. In je zavil v samotno izprehajališče, kjer se je odločil skloniti svoje življenje, polno trpljenja, barv, palet, terpenina in solz. Da! Počil se bo na tisti klopi, kjer je nedavno objubil rdečelasi Felici večno ljubezen, večerjo in pripravo za čiščenje nohtov. Naj si misli nora baba, da se je radi nje. Kajti je jako dobro, če pusti človek na tem svetu vsaj eno hvaležno srce.

»Kajti me bo hišnik takointako prekinjal!« je pomislil.

In je veter nad njim zahreščal, ko je stopil v izprehajališče in mu pljunil v obraz dež z bližnje breze. In se je Hruštu le še bolj namršil obraz, stisnil

je revolver in stopal dalje. Neprilčno je vplivala na vsa izprehajališča dekeracija. In mu je bilo malce čudno pri duši, vendar pa je šel dalje. Kajti ga ni na svetu bolj tadoglavega bitja kot je slikar.

Ko se je približal klopi, tisti sveti klopi, ki je bilo vanjo vrezanih mnogo začetnih črk, src in ljubezenskih znamenj — je opazil, da sedi nekdo na nji. Spočetka ga je to začudilo, kasneje pa se je razsrdil.

»Kakšen hudič!« je pomislil, »sedi v tem času v izprehajališču? dež pljuská, ta idiot pa sedi...«

In se je Hrušt grozovito namrdnil in šel arogantno mimo neznanega, ki je sede sklanjalo, tiho in skromno na okrajku klopi. Neznane je bil jako elegantno oblečen in je bilo njegovo vedenje jako preplašeno. Hrušt je izvalno pokajal in se spet povrnil h klopi. Neznane pa ničesar. Samo z nekako prosečim pogledom se je ozrl na slikarja (kajti je bil oimen Hrušt seveda slikar). Hrušt se je povrnil še enkrat in se naposled, ne oziraje se prav nič na neznanca, spustil z vso težo na klop. Neznane ga je pogledal sedaj z obupom. Hrušt je težko dihal, gotovo od togot. Od časa do časa je povsem nevljudno pogledal neznanca. Naposled mu je postalo to že preneumno

in je vprašal neznanca pucej dazna:

»Ali vas ne zebe, gospod?«

Neznane se je malce stresal, toda odgovoril ni nič.

»Če vas zebe, je najpametnejše, da gresite domov,« je izvalil dalje Hrušt.

»Me ne zebe,« se je oglašil slednjič neznane. »Saj vam menda nisem napotil?«

Slikar ga je nahiril:

»Saj to je ravno tisto! Napotil ste mi...«

»O-o-o!«

»Prosimo lepo,« se je branil neznane, »toda jaz sem bil prej tukaj?«

»In kaj potem?«

»Potem bi se prej lahko reklo, da ste vi meni napotil?«

In je Hrušt kar osupnil pred takšno drznostjo, in se je strahovito zadržal:

»Pa veste, gospod, da govori z vami človek, ki mu ni ničesar do življenja!«

Neznane se je nasmešnil jako tiho.

»Mogoče, mogoče,« je dejal, »toda kaj me pa to briga?«

»Jaz sem Hrušt!« je zagrmel slikar.

»Kaj, kaj ste vi? Hrušt?«

»Pišete se Hrušt!«

»A-a, tako! Pišete se Hrušt. To je zanimivo.«

Neznane se je dotaknil klopa in dodal:

»Jaz pa se, žalibog, nikakor ne pišem...«

»Norec!« je pomislil Hrušt prepričano, nato pa je rekel glasno:

»Vi se torej nikakor ne pišete?«

»Ne, nikakor...«

»In kako ste se pisali prej?«

»Ne razumem...«

»No... menda ste se vendar prej kako pisali?«

»Že mogoče... že mogoče...«

In je neznane govoril jako tužno. Slikar se je malo omečal. Izprasujoč pogled je vrgel na neznanca. Zdelo se mu je, da ima enznaneč blede in dober, toda jako simpatičen obraz in vrte oči.

»Vam nekaj teži dušo?« je vprašal.

»Ha, tako, že mogoče!...«

»Oprostite, ker tako govorim, toda glejte, jaz sem dober človek, samo malo prenegel sem, in me je zadel pri tem neka neprijetna zadeva. Eno k drugemu, če vzamemo, ni nič, toda glejte, če je človek kot kljuse...«

»Vi ste pesnik?«

»Bog obvaruj! Slikar!«

»Nič ne de... hvala.«

»Kaj bi neki to delo? Ampak vidim, da vas teži nekakšen hudič, pa se mi smilite. Jaz imam tudi težke križe in te-

žave, gospod moj. Stric mi je umrl pred par dnevi in zapustil vse svoje premoženje cerkvi. Ali ni to strašna reč? Ampak naj se tam le poročuna z gospodom Bogom... In mi zdaj še sami rečite, ali ni, da bi človek kar zno rel?«

»O, pa še kako! In ste zato žalostni?«

»Žalosten? Gospod, jaz bi zdrobil danes vsemu svetu kosti! Toda vi se pa nikar ne bojte...«

»Se tudi ne bojim; vi morate biti dober človek.«

Slikar se je še bolj raznežil.

»Eh, dober! Če hoteče že to, si šite, tudi nisem. Vi se mi pa na primer smilite... Ne delajte tako neumnih obrazov, ker se mi zares smilite. Kaj vas je tako pičilo v srce?«

»Življenje...«

»O, ta bestija? Sem si takoj mislil! In ravno v srce?«

»Malo v srce, malo pa v možgane. Toda pustimo...«

»O, ne! O taki bestiji kot je življenje, prosim vas lepo, človek vedno lahko govori. Pri moji duši, da res! Samo veseli se ne da govoriti o njem.«

Neznane se je nekoliko nasmešnil.

»Oskar Wilde pravi, da je življenje preperena reč, da bi govorili o njem resno...«

(Dalje prihodnjico).

Malinovec
pristni, naravni, 1 kg
20 dinarjev — nudi
lekarna dr. G. Piccoli
v Ljubljani. 4056

Klavirska delavnica
R. WARBINEK Ljubljana
Hilserjeva ulica 5.
Popravilam in uglašujem klavirje,
ha harmonije strokovno in ceno

Nove nakupne in prodajne možnosti
Vam nudi 2440
mednarodni dunavski semenj v Bratislavi
od 23. avgusta do 2. septembra 1924.

Josip Vuković
Vrlika
Utemeljeno leta 1884. Utemeljeno leta 1884.
Filijalka: 4062
Split — Beogradska ulica 10.
Sprejema blago v komisijo in vskladiščenje ter zastopstvo večjih solidnih trgovskih in industrijskih podjetij. — Stalna zveza po strokovno potujočem osebju po vsej Dalmaciji, Hercegovini in deloma po Bosni in Crni gori.
Brzjavni naslov: Josip Vuković — Split.

Fotografi! Amaterji!
Najcenejši izvir za trgovanje je 3741
Foto industrija Novi Vrba (Bačka)
Cenik s približno 400 slikami brezplačno in poštine prosto.

Pavlo Müllerjevo roj. Indo
dne 28. t. m. ob pol 8. zjutraj prevideno s sv. zakramenti.
Pogreb nepozabne pokojnice se vrši v ponedeljek, dne 30. t. m. ob 5. popoldne iz Leonišča, Stara pot 2, na pokopališče k Sv. Križu.
Maša zadušnica se bode služila v farni cerkvi sv. Petra dne 1. julija 1924 ob pol 8.
V Ljubljani, dne 30. junija 1924.
Mestni pogrebni zavod v Ljubljani.

DAMA se najhitreje moderno in okusno počeste z uporabo
lasnega obročka
13555
Vedno velika izbira vpletk (kit). Priporočam se za vsa lasna dela, kakor tudi za barvanje sivih las z »L' Oreal Hené«, tudi v modnih barvah.
M. PODKRAJSEK,
frizer za dame in gospode,
Sv. Petra cesta 32

Vabilo
na
redni občni zbor
Posojilnice za Bled in okolico
reg. zadr. z neomej. zav. na Bledu,
kateri se vrši dne 6. julija 1924 ob 2. popoldne v gostilni Zrimec na Bledu
s sledečim dnevnim redom:
1. Poročilo načelnika.
2. Poročilo nadzorstva.
3. Odboritev računskega zaključka za leto 1923.
4. Sprememba pravil.
5. Slučajnosti.
K obilni udeležbi vabi
NACELSTVO.
Bled, dne 29. junija 1924.

Dalmatinski Portland cement
svetovne znamke
„Salona“ (Tour)
nudi po najnižji dnevni ceni
tvornica „SPLIT“
d. d. za cement Portland iz skladišča v Ljubljani
Aleksandrova cesta 12.
Pisalni stroji, potrebščine
mehanična delavnica
(popravljalnica)
L. BARAGA, Ljubljana,
Selenburgova ulica 6-1.

Za odgovore uprave
naj se priloži
1 dinar. Plačuje se
vnaprej.

Službe
Komercialni vodja
z večletno prakso, perfektno šef pisarne — želi premeniti mesto. — Ponudbe pod »Samostojen 4304« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Inštruktor (-ica)
čez počitnice za prvi razred realne gimnazije (posebno latinščino in jezike) — se išče za delo v Ljubljani. — Ponudbe pod »Prima 4299« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Dobra mlajša kuharica, ki je pripravljena opravljati tudi nekoliko hišna dela — se išče k manjši osebiji. Plača dobra. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«.

Vešča damska krojačica
se priporoča za izdelovanje ženskih in otroških oblek. Izvršitev solidna in ceno (kostum 200 Din, obleka od 140 Din naprej. — Pojasnila daje uprava »Slovenskega Naroda«.

Perfekten knjigovodja
bilančnik in korespondent v treh jezikih želi premeniti mesto. — Deloval je več let samo v velikih podjetjih s prvotredno organizacijo. — Dopisni pod »Samostojno 4299« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Za ogled, cenitev, event. tudi za nadzor stva šumskih in kmetijskih posestev, lesnih industrij, zanesljive kalkulacije rentabilnosti, za nakup in odpošiljanje lesa v Bosni Hercegovini priporoča se
prvovrstni strokovnjak
Slovenec, kateri je že 15 let kot ravnatelj večjih lesnih industrij v Bosni. — Naslov v upravi lista. 4226

MALI OGLASI
Cena malih oglasov vsaka beseda 50 para. — Najmanjše pa Din 5.—

Knjigovodkinja, samostojna moč, večša korespondence v slovenskem, nemškem in italijanskem ter vseh pisarniških del — išče nameščenja. Najraje samo za pol dneva. — Ponudbe pod »Spricevala/4295« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Prodaja se bo
na prostovoljni dražbi dne 3. julija ob devetih dopoldne sobna in kuhinjska oropava itd. — Zelena jama, Tovarniška ulica št. 224 (nova hiša) Nemet. 4294

Stroj
za izdelavo dvorezne cementne strešne opeke sistem dr. Gaspary, popolnoma nov, kompletan s 750 komadi jeklenih modelov — se ceno prodaja. — Ponudbe pod »Strešna opeka/4285« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Dva telefonska aparata
(hišni telefon), lastno do made delo in kombinacija (brez uporabe vsake posebne baterije), z električno lučjo, elegantna, za sobo ali pisarno, kompletan — prodam po 460 dinarjev in ca. 250 mestov izolirane žice. — Vse novo. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«.

Tvornica glinastih peči
v hrvaškem provincijalnem mestu z vso opremo (za 15 delavskih mest) mnogo popolnoma novih modelov, 2 vagona češke zemlje za ca. 100 peči, glasuro itd. — se prodaja izpod cene radi bolezni. — Vprašanja pod »Tvornica glinastih peči 4247« na Publicitas d. d. oglasni zavod, Zagreb, Gunduličeva 11. 4284

Stanovanja
Mala soba
se takoj odda. — Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 4297

Stanovanje
z dvema sobama, kuhinjo in predstobo, 15 minut od pošte, v novi vili, mirno in brez prahu — se odda takoj ali pozneje. — Ponudbe pod »Polletna najemina/4289« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Psička
»foxterrierja«, pet in pol meseca starega, drsirnega — prodam za 200 dinarjev — ali zamenjam za psička, 1-2 meseca starega radišilpa ali Kines pasme. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«.

Modni salon
Minka Karo
Ljubljana, Sv. Petra cesta 58.
Priporočam se cenjenim damam v mestu in na deželi! — Cene solidne, postrežba točna! — Obenem poučujem gospodične, ki bi se učile za domačo rabo, šivanje in na željo tudi prirobovanje. — Več po dogovoru. 4253

Prodaja se bo
na prostovoljni dražbi dne 3. julija ob devetih dopoldne sobna in kuhinjska oropava itd. — Zelena jama, Tovarniška ulica št. 224 (nova hiša) Nemet. 4294

Stanovanje
v sredini mesta (dve sobi, kuhinja s pritlikarico), moderno opremljeno, se odda za dobo dve ali več let; za dve leti se plača najemina naprej. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«.

Meblovana soba, event. s hrano v Ljubljani — se išče za takoj za dve do tri dni pri dobri družini ali samostojni izobraženi dami. Želi se obenem instrukcije za prvi razred realne gimnazije, nemška konverzacija in strogo nadzorstvo. — Oferte pod »Prvovrstno/4298« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Na Bledu
se išče za julij in polovico avgusta stanovanje ene velike ali dveh manjših sob s tremi posteljami ter popolno uporabo kuhinje in posode. Stanovanje ni potreba da bi bilo v mestu, manjša oddaljenost ne moti, a mora imeti vrt na razpolago. Želi se brezpopojna bližina kopališča. — Točne ponudbe z označbo cene poslati na: Ljubica Frkovič, Zagreb, Mesnička ul. br. 5/II. 4303

Kupim
Pozor!
Plačujem po visokih cenah stare obleke, čevlje in pohištvo. Dopisnice zadostuje, pridem na dom. — Dramé Martin, Ljubljana, Sv. Jakoba nabrežje 29. 4275

Stanovanja
Mala soba
se takoj odda. — Naslov pove uprava Slovenskega Naroda. 4297

Stanovanje
z dvema sobama, kuhinjo in predstobo, 15 minut od pošte, v novi vili, mirno in brez prahu — se odda takoj ali pozneje. — Ponudbe pod »Polletna najemina/4289« na upravo »Slovenskega Naroda«.

Psička
»foxterrierja«, pet in pol meseca starega, drsirnega — prodam za 200 dinarjev — ali zamenjam za psička, 1-2 meseca starega radišilpa ali Kines pasme. — Naslov pove uprava »Slovenskega Naroda«.

Modni salon
Minka Karo
Ljubljana, Sv. Petra cesta 58.
Priporočam se cenjenim damam v mestu in na deželi! — Cene solidne, postrežba točna! — Obenem poučujem gospodične, ki bi se učile za domačo rabo, šivanje in na željo tudi prirobovanje. — Več po dogovoru. 4253

Modni salon
Minka Karo
Ljubljana, Sv. Petra cesta 58.
Priporočam se cenjenim damam v mestu in na deželi! — Cene solidne, postrežba točna! — Obenem poučujem gospodične, ki bi se učile za domačo rabo, šivanje in na željo tudi prirobovanje. — Več po dogovoru. 4253

Nepremičnine
Le »Posest«
Realitetna pisarna, d. z. o. z. v Ljubljani, Sv. Petra cesta 24 vam nudi pri nakupu najugodnejšo in najraznovrstnejšo izbiro vsakovrstnih vil, stanovanjskih, trgovskih in obrtnih hiš, kmetijskih posestev, graščin, žag, mlinov, stavbnih parcel itd. 3770

Lepo posestvo, 100 orakov posestvo, med njimi 27 orakov travnikov in 15 orakov njiv je takoj naprodaj. — Kupcu pogojni ugodni. — Interesanti naj se obrnejo na g. Franca Polaka, Sp. Hoča 75, p. Hoče pri Mariboru. 4286

Razno
Kokoške perje, sortirano, neiztrebljeno, — oddaja vsako množico na trdika — E. Vajda, Čakovce. 4296

Klavirje, harmonije, godala, strune in potrebščine, na drobno in debelo. — M. Mušič, Ljubljana, Selenburgova ulica 6. 9892

Paprika
prima sladka madžarska kg 65 Din, posladka kg 55 Din, v paketih po 5 kg in več. — Laza Konstantinovič, Subotica, Senec ulica 32. 4170

Anton Fuchs
stavbno in galanterijsko kleparstvo, podjetje za izvrševanje lesnocenih in starih, kritje z lepimi ljuštenimi papirjem, barvanje pločevinastih predmetov na stavbah itd. — Sprejemam vsa vrsta dela kakor tudi popravila po konkurenčnih cenah. Proračuni brezplačno. — Ljubljana, Križevniška 4. 4256

Trgovino s stanovanjem
tudi z gostilno v mestu ali na deželi vzajem v najem za več let takoj ali pozneje. — Ponudbe na upr. Slov. Naroda pod »Trgovina-4245«.

Modni salon
Minka Karo
Ljubljana, Sv. Petra cesta 58.
Priporočam se cenjenim damam v mestu in na deželi! — Cene solidne, postrežba točna! — Obenem poučujem gospodične, ki bi se učile za domačo rabo, šivanje in na željo tudi prirobovanje. — Več po dogovoru. 4253

Modni salon
Minka Karo
Ljubljana, Sv. Petra cesta 58.
Priporočam se cenjenim damam v mestu in na deželi! — Cene solidne, postrežba točna! — Obenem poučujem gospodične, ki bi se učile za domačo rabo, šivanje in na željo tudi prirobovanje. — Več po dogovoru. 4253

Modni salon
Minka Karo
Ljubljana, Sv. Petra cesta 58.
Priporočam se cenjenim damam v mestu in na deželi! — Cene solidne, postrežba točna! — Obenem poučujem gospodične, ki bi se učile za domačo rabo, šivanje in na željo tudi prirobovanje. — Več po dogovoru. 4253